

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis
 Leidžia kas Panktadienį
 Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
 Dr. M. J. Viniakas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
 Jungtinėse Valstijose \$1.50
 Kitose Valstybėse \$2.00
 „TĖVYNĖ“
 307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

TĖVYNĖ

MINNESOTA
 HISTORICAL
 SOCIETY

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“
 Published Every Friday
 By the Lithuanian Alliance of America
 Dr. M. J. Viniakas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
 In the United States \$1.50
 To Foreign Countries \$2.00
 „TĖVYNĖ“
 307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas L.Ackawanna 4-5529

No. 38 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Rugsėjo (September) 17, 1937.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXVIII

Valstybės Sutarė Kovoti Piratus

NYON, Šveicarija, rugs. 11 d. — Čia įvykusioje devynių valstybių: Anglijos, Francijos, Rusijos, Graikijos, Egipto, Rumunijos, Bulgarijos, Jugoslavijos ir Turkijos konferencijoje apsvaistytai budai kovos su piratiškais submariniais, kurie skandina Viduržemio juroje neutralių šalių prekybinius laivus. Piratiški submarinai nuskandino du Rusijos prekybinius laivus ir tik per plauką Anglijos kariškas laivas išvengė submarino torpėdos.

Po ilgų diskusijų, konferencija nutarė kovoti piratiškus submarinus. Anglijos ir Francijos kariški laivai saugos laivų plaukiojimo vietas visoje Viduržemio juroje. Tokie submarinai bus puolami ir skandinami, kurie be jokios pasargos ir nedavę laiko prekybinių laivų įguloms išsigelbėti bandys laivus skandinti. Kitos valstybės, dalyvavusios konferencijoje, saugos savo teritorinius vandenius, o Rusijai pavesta specialiai saugoti Juodąsias juras ir ji taipgi turi teisę siųsti savo kariškus laivus į Viduržemio jūrą, jei matys reikalą apsaugoti savo prekybinius laivus.

Ši sutartis pavesta visų minėtų valstybių vyriausybėms užgyrimui ir kuomet tokis užgyrimas bus gautas, tai visų valstybių diplomatai susirinks ir pasirašys sutartį, kuri tuojau bus pradėta pildyti.

Konferencijoje atsakė dalyvauti Italija, Vokietija ir Albanija (pastaroji yra Italijos kontrolėje). Atsakydamas šios valstybės rėmė tuo įvykiu, kad Rusija pasiuntė Italijai griežtas protesto notas dėl jos paskandintų laivų, tiesiog kaltindama Italiją už piratiškų submarinų darbą ir reikalaujama iš Italijos atlyginimo už paskandintus laivus. Italija griežtai atsakė atsakomybės ir supyko ant Rusijos už tokį kaltinimą. Todel Italija ir Vokietija teismosi, kad jos negalincios sėsti už to paites stalo, prie kurio sėdi tokia valstybė, kaip Sovietų Rusija. Vienok anglai deda pastangų prikiesti ir Italiją prie augščiaun minėtos sutarties.

Sukilėliai Užėmė Kalnus Prie Gijon

HENDAYE, Francija. — Sukilėlių vyriausybė skelbia, kad užėmė svarbų kalną Covadonga prie Gijon ir užvilke ant jo savo kanuoles. Gijon yra jau paskutinė lojalistų tvirtovė šiaurinėje Ispanijoje, prie Baskijos įlankos.

Tačiau lojalistų pranešimas sako, kad Asturijos angliakasiai ruošiasi smarkiai ginti miestą ir į šiaurę nuo Leon jie net atmušė sukilėlius, bet atsikėmė daugumą prarastų pozicijų. Tačiau narsiems Asturijos angliakasiams, plačiai paskilbusiais savo dinamitavimais, labai truksta ginklų ir amunicijos.

Ruošiasi Legiono Konvencijai

NEW YORK, N. Y. — New Yorko miestas ruošiasi Amerikos Legiono konvencijai, kuri prasidės Madison Square Garden salėje, sekamo pirmadienio, rugsėjo 20 d., 9:30 val. ryte. Organizacijos vadai ir konvencijos rengimu suinteresuoti delegatai jau pradžioje šios savaitės atvyko į New Yorką.

Apskaitliuojama, kad Amerikos Legiono postų atstovų ir šiaip su šia konvencija susijusių svečių ir spektatorių į New Yorką suvažiuos apie pusę milijono asmenų. Todel išanksto New Yorko viešbučiai ir įvairių pasilinksminimų vietas stropliai ruošiasi, kad galėtų tinkamai aptarnauti pusę milijono svečių. Legionieriai New Yorko išbuos nemaziau keturių dienų, Rugsėjo 21 d. įvyks legionierių didelis paradas-eisena.

Lietuvoje Bus Gaminami Metaliniai Skietai

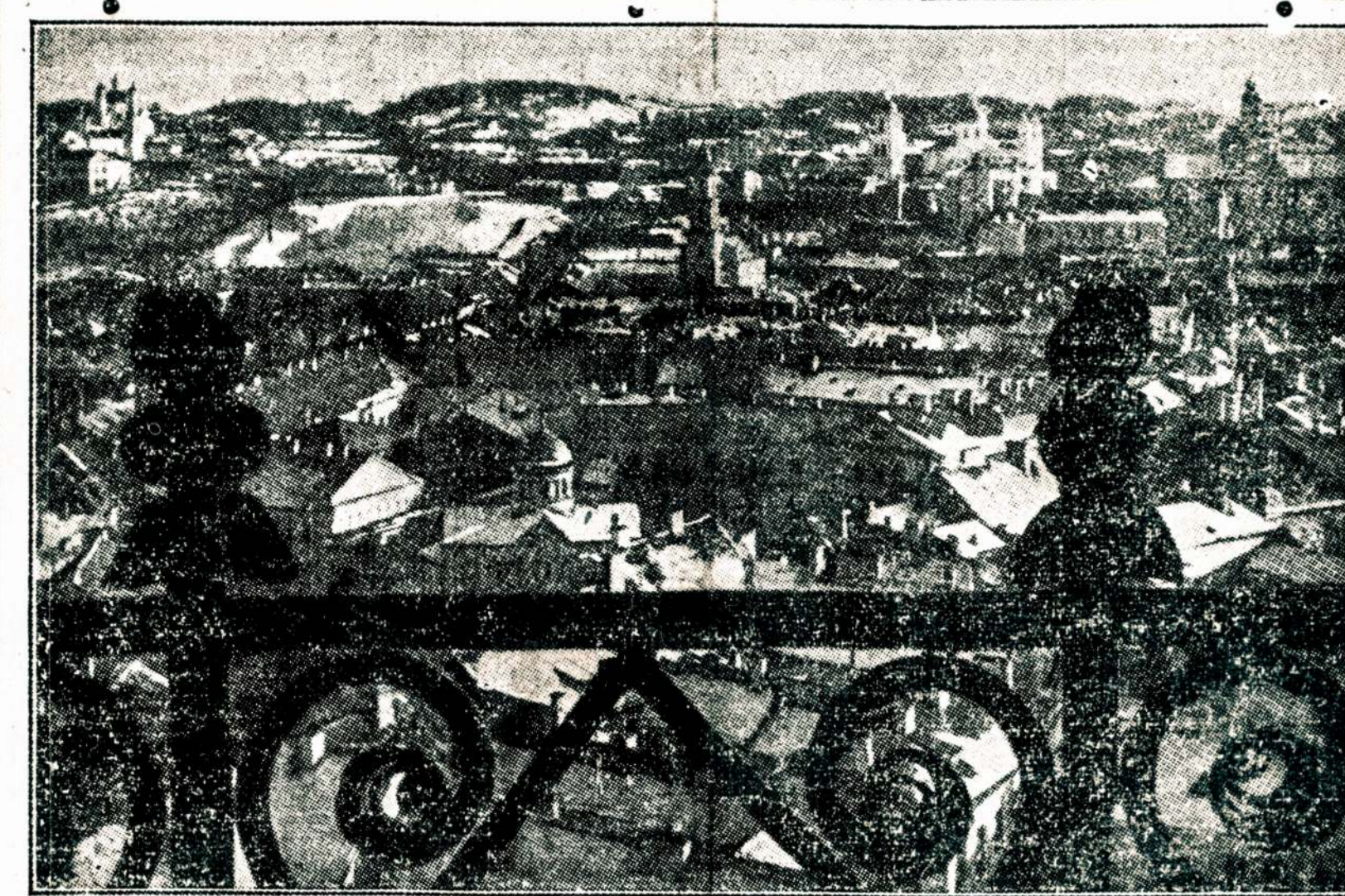
KAUNAS. — Anksčiau Lietuvoje buvo vartojamos daugiausia senovinės siauros staklės. Prieš kelis metus žemės ūkio Rumai pradėjo propaguoti patobulintas, tinkamesnes, plaštesnes stakles su atinkamais nytimis kilnoti aparatais. Patobulintiems audimo įrankiams žemės ūkio Rumai duoda ir paselpą.

Tokiomis staklėmis dirbant, reikalingi ir platesiai, metaliniai skietai, kurie iki šiol buvo išrašomi iš užsienio. Dabar metalinius skietus norima gaminti Lietuvoje. Jau yra išrašyta skietams gaminti mašina. Taip pat organizuojama bendrovė „Margniai“, žemės ūkio Rumų namų pramonės skyriaus padėdami.

Svarbus Lietuvio Išradimas

Didžiojoje Britanijoje gyvenęs lietuvis inž. Alfredas F. Vasiliauskas padarė įdomų ir svarbų išradimą aviacijos inžinierijos srityje. Išradimą panaudojus, busi galima padidinti maksimalus eroplanų greitis. Išradimas ypatingai esąs naušingas sunkaus tipo eroplanams be dirizabliams. Išradėjas tiki, kad jo išradimą bus galima panaudoti ir jurų inžinerijoje. Išradimas bus užpatentuotas, greičiausiai, visų pirma Lietuvoje.

Tai nėra pirmas šio tyrinėtojo išradimas. Jis dar budamas Vytauto Didžiojo universitete, jau pasižymėjęs įvairiais smulkesniais išradimais.

Vienas iš daugelio gražiųjų pavergtosios Lietuvos sostinės Vilniaus vaizdų.

Lietuvaitė Laimėjo Tarptautinį Konkursą

KAUNAS. — Šiais metais skaučių biuras išleido viso pasaulio skaučių uniformoms ženkliu ir vėliavų priesimo knygeles ir paskelbė atitinkamą konkursą, už geriausiai atliktus darbus ir tiksliausiai parinktas spalvas paskyrė tris premijas. Vyriausioji musų skaučių seserijos valdyba išrinko dviejų musų skaučių išpieštą knygeles ir pasiuntė į minėtąjį tarptautinį skaučių biurą. Šiomis dienomis iš jo buvo gautas pranešimas, kad musų jaunesnioji skautė Sofija Arvazaitė (šiaulių skaučių tuntas) yra laimėjusi pirmą skirtąją pasaulinę premiją.

Lojalistai Rengiasi Naujam Žygiui

MADRIDAS. — Ispanijos lojalistų armija gabenasi naujas jėgas ir ruošiasi naujam žygiui linkui Saragossa miesto, kuris yra svarbiausiu strateginiu punktu Aragon fronte. Lojalistai tikrina, kad jų šia kryptimi pradėta ofensyva pastarųjų dviejų savaičių laikotarpiu sukilėliams kainavusi praradimu virš 10,000 kareivių nukautais, sužeistais ir paimtais nelaisvėn. Esą, paimta nelaisvėn apie 3,000 sukilėlių. Taip pat lojalistų vyriausybės žinios tikrina, kad sulaukytas sukilėlių veržimasis linkui Gijon.

Ateiviai Nepavojingi Amerikai

Frank C. Hanighen, ištyręs ateivių politinį veikimą Amerikoje, užtikrina, kad ateivių visokis politinis veikimas nėra tiek galingas, kad sudarytų bet kokį pavojų Amerikai, nors gal ir galėtų sudaryti nemalonumą atsitikime karo, kuomet jų atstovaujami principai būtų priešingoje Amerikai pusėje. Komunistų partija p. Hanighen randas labai slipna, kuri turinti tik 50,000 narių ir nesurandęs jokių įrodymų tiems įtariamams, kad Maskva instiguoja tik komunistinį veikimą Amerikoje.

Taip labai pučiamas vokiškų nacių Amerikoje judėjimas taip pat juokingai silpnas. Viena jų organizacija turinti 15,000 narių, o kita — 20,000. Jei net palyginimai tokios neskaitlingos organizacijos ir apsiginkluotų, tai jos būtų visiškai nepavojingas faktorius Amerikai.

KINJA ATSISAUKĖ Į TAUTŲ SĄJUNGĄ

GENEVA. — Kinija formaliai įteikė Tautų Sąjungai prašymą, kad būtų vykdomas pabaudos Japonijai už jos negirtą agresyvią puolimą Kinijos, kas išsivystė į pasaulinį krizį. Šis formalis prašymas įteiktas sąjungos pilnates susirinkimui rugsėjo 13 d., kuris paremtas sąjungos statuto 17-tu straipsniu, nurodančiu už tokius prasizengimus sąjungos nariui pabaudą, kuri siekia ekonominės ir militarės sankcijos.

Kinijos Komunistų Armija Kovos Japonus

NANKING. — Kinijos komunistų armija iš 100,000 ar kiek daugiau kareivių, kuri per pastaruosius dešimt metų kovojo Kinijos valdžiai, dabar su ta valdžia susitaikė ir tapo pavesta reguliari 8-ta Kinijos armija, kuri bus pasiūsta kovoti japonus.

Komunistų vadas, Chu Teh, tapo paskirtas armijos komanduoju ir jis paskelbė, kad jo armija veržiasi kovon su japonais ir yra pasirįžusi mirti, bet japonus iš Kinijos išvaryti.

Rooseveltas Pasizada Nesikišti į Karą

WASHINGTON. — Prezidentas Rooseveltas, vardu savo administracijos, pripažino, kad pasaulis gyvena labai įtemptos atmosferos momentą, kad išsiveržimas plačia skale oficialio karo, gal net pasaulinio karo galimas bife momentu. Esą, karingosios valstybės išsirikia prieš taiką mylinčias demokratijas ir tokis barškinimas ginklais aplink liepsnojančius Ispanijos naminį karą ir Japonijos Kinijos neoficialų karą sudaro labai rimtą padėtį ir pastato didelin pavojun pasaulio taiką. Tačiau prezidentas Rooseveltas pažada, kad jo administracija dės visas pastangas, kad Jungtinės Amerikos Valstijos nebutų įtrauktos į karą.

Gazinėmis Bombomis Atakavo Teatrus

NEW YORK, N. Y. — Rugsėjo 12 d., tarpe 9:05 ir 9:18 val. vakare, net 21 vietiniame teatre sprogo ašarinio gazo ir smarvės bombos. Viename teatre patarnautojai surado bombą pirm sproginio. Visos sproginios bombos turėjo laiko nustaitymū mechanizmą, prijungtą prie pigių laikrodžių ir sproginimui buvo nustatytas laikas kai tik tuo laikotarpiu, kada prastai teatrai buna pilni publikos. Bombarduoti teatrai įvairiose miesto dalyse, pradedant Nassau St. žemai mieste ir siekiant net šiaurinį kraštą Bronx dalies. Pačioje teatru širdy,

apie Tmes Square, nesikėsinta bombarduoti teatrus.

Ištikus teatruose bombų sproginimui, mažiausiai 35 asmenys sužeisti lekiančiomis bombų skeveldromis ir bėgančios laukan publikos susigrudime. Visuose teatruose kilusi panika ir neišveigiamai publika grudosi laukan, kad pabėgti nuo nepaženčiamos smarvės ir akis deiginančių ašarinių dujų.

Šį teatru bombardavimą policija primeta kovojančioms unijoms už pirmenybę valdyti teatru judžių rodymo operacijai uniją. Vieni bombarduoti teatru operatoriai priguli prie

Amerikos Darbo Federacijos globojamo lokalo, o kitų teatru operatoriai priguli kiton unijon, kuri yra CIO bloboje. Policijai daboti teatrus.

JAPONŲ KAREIVIAI SERGA CHOLERA

SHANGHAI. — Pastaruoju metu Paotian priemiesty susirgo kelios dešimtys japonų kareivių choleros epidemija. Taip gi virš 20 japonų kareivių ta baisia liga jau numirė. Japonai įtaria, kad kinai buk tiksliai choleros bakterijas į japonais užimtas sritis leidžia. Bet kinai šį įtarimą užgindina.

Kinai Traukiasi į Naujas Pozicijas

SHANGHAI, rugs. 13 d. — Kinų Armija Shanghaius šiuarėje traukiasi atgal iš visų pozicijų Yangtse paupiu į ankščiau sutvirtintas naujo fronto pozicijas, kurių negali pasiekti Japonijos kariškų laivų kanuolės. Taip paaiškino šį kinų armijos pasitraukimą ju militaris autoritetas. Tačiau japonai šį kinų armijos pasitraukimą skaito negalėjimu atsilaikyti prieš japonų jėgas.

Taipgi kinai pasitraukė iš Yochpoo, kuris yra pusantros mylos į pietus nuo Szetseling fortų. Pasitraukė ir iš Shanghaius miesto valdžios užimamo centro, kuri tuojau okupavo japonai. Šį cetra japonai smarkiai bombardavo iš oro ir iš kariškų laivų, stovinčių Whangpoo upėje, daužydami gražius, naujus valdžios namus. Šiame karo rajone japonai kariuomenės sutraukė tarpe 50,000 ir 80,000 kareivių. Japonų apskaitliavimu, kinų jėgos siekia apie 300,000 kareivių. Tačiau kinams sunku atsilaikyti prieš moderniškes karo pabuklais gerai apginkluotą japonų kariuomenę, kuri yra kelis sykius mažesnės už kinų kariuomenę.

Taipgi Kinijos sostinės pranešimai skelbia, kad trys japonų armijos pradėjo smarkius puolimus šiauriniame fronte, patvirtinant, kad japonai užėmė Tatungfu, svarbų geležinkelio centro miestą šiaurinėje Shansi provincijoje. Kinijos vyriausybės žinių pranešimas pripažįsta, kad šiame fronte kinų padėtis pesimistiška, kuomet užimtas svarbusis geležinkelio centras. Japonijos kariuomenės ofensyva vakaru link grumoją atkirtimu nuo Kinijos abiejų dalių Mongolijos.

Tuo tarpu kinų nauja 8-toji armija (buvusi Kinijos komunistų armija) vadovybėje gen. Chu Teh sukcentruota vakaruose nuo Tatungfu ir laukia progos susiremti su Japonijos kariuomene. Kiek atsparumo puolikams parodys ši kariuomenė, kuri seniau sekmingai kovojo Kinijos centralinės valdžios kariuomene, paaiškės kuomet ji susirems su japonais. Kinijos kariškoji vadovybė tikisi, kad ši komunistų sudaroma armija žymiai pagelbės atsilaikyti prieš japonų puolimus.

Lietuvius Milijonierius Argentinoj

KAUNAS. — Gen. Vladas Nagevičius, lankydamasis po pietų Amerikos lietuvių kolonijas, suėję porą lietuvių, kurie ten ar tik nebus bene turtingiausi musų išeiviai visoje Pietų Amerikoje.

Argentinoje į vieną sutikimą atėjo išdžiuvęs, sausas, bet dar stiprus ir sveikas vyras, Dučys, kuris yra savininkas milžiniškų žemės plotų. Jo žemės traukiasi 20 kilometrų į vieną pusę ir apie 20 kilometrų į kitą pusę. Dučys yra dar nevedęs, beveik visą amžį praleido ant arklis ir žada atvykti į Lietuvą pasirinkti sau žmonos.

Kiti turtuoliai yra broliai Čakanauskai, Su nepaprastu darbštumu jie įsitaisė geležinių daiktų dirbtuvę, kurioje dirba apie 40 darbininkų. Per kelerius metus jos vertė pakėlė ligi milijono litų.

Rio de Zanauro gyvena ir neblogoj verčiasi fotografas Vossylus, buv. Steig. Seimo narys. Jis turi įsitaisęs gerą ateljė ir įgijęs kaip fotografas neblogoj vardą.

ATIDARĖ WHEELER TVENKINĮ

WHEELER DAM, Ala. — Rugs. 12 d. atidaryta Wheeler tvenkinys, trečias milžiniškas savo didumu elektros gaminimo vandens kelio ir potvinių kontrolės projektas Tennessee upės klony. Šio tvenkinio pastatymas kainavo \$37,000,000. Jis pastatyta Tennessee Valley Authority pastaogomis, galės pagaminti 90,000 arklis jėgos elektros.

Paskandino Nežinomą Submariną

CARTAGENA, Ispanija. — Ispanijos lojalistų kanuolės, kaip manoma, prieš šio lojalistų valdomo Viduržemio jūros uosto paskandino nežinomos šalies submariną. Submarinui pasirodžius, pajurio batarejos atidarė smarkią ugnį. Vėliau juroje pa stebėta didelis kiekis aliejaus, kaip buna submarinui paskandus. Bus dedama pastangos submariną iškelti, jei pavyks surasti jo paskandimo vietą.

Pajurio batarejos apšaudė ir kitą arti kranto pasirodžiusį submariną, bet nėra ženklų, kad jis būtų kliudytas.

Steigia Naujovišką Kryžočių Pilį

KAUNAS. — Kaip Vokietijos darbo fronto vadas, Lvyas, vienoje savo kalboje Drezdene pareiškė, tai nacionalistų partija artimiausiu laiku rengiasi netoli Marienburgo, kur dar tebėra sevonės kryžiuočių pils, pastatyti vadinamąją partijos ordino pilį. Tai bus partijos vadams mokykla apie Europos rytus. Ten partijos vadai bus auklėjami kryžiuočių ordino dvasia. Jie turės susipažinti su rytių problemomis ir Vokietijos rytių kaimyninių tautų istorija. Nacional-socialistų partija jau turi tris panašias mokyklas savo vadams auklėti.

FAIRBANKS, Alaska. — Spėjama, kad rusų lakunai dar gyvi, nes eskimosai matė šviesas tolimoje šaurėje. Dar dedama visos pastangos juos surasti.

TEVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taisyti sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, cilės, pranešimai ir tt. naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklų jų sugrąžinimui.

LAIKAS STOTI DARBAN

Vasarinio pasilsio laikas pasibaigė ir prasideda visuomeninio darbymečio sezonas. Visos veikliosios draugijos ir organizacijų kuopos jau skelbia savo rudeninio veikimo planus, skelbia ruošiamus vakarus ir kviečia savo narius intensyviai darbu.

SLA kuopos ir jų veikėjai privalo taip pat visu pasirūpinti imtis energingo veikimo savo organizacijos labui. Su pasiegtomis tenka pastebėti, kad daugelis SLA kuopų ruošiasi energingam veikimui. Bet toli gražu ne visos SLA kuopos prie energingo veikimo rengiasi. Daugelis net didelių ir inteligentiškais jėgomis turtingų kuopų glūdi neveiklumo snaudulyje. Tokias galinčių veikti SLA kuopų apsilieidimas jokiais motyvais nepateisinamas. Kiekviena SLA kuopa, nežiurint kokiose aplinkybėse jai tenka gyvuoti ir veikti, gali nemazai prisidėti prie visų organizacijos darbų. Juo daugiau gali ir privalo veikti organizacijos pirmaeiliose darbuose didžiosios kuopos, kurios, paprastai, gyvuoja didelėse lietuvių kolonijose ir savo veikimui turi plačią dirvą. Todėl linkėtina, kad visos SLA kuopos imtųsi energingo veikimo SLA labui.

Prieš SLA veikėjus ir visus narius stovi visa eilė svarbių organizacijos darbų. Pirmiausiai visi SLA veikėjai ir nariai privalo stoti talkon, kad sekmingai baigti SLA Aukso Jubilėjaus Albumo darbą. Šis svarbus kultūrinis Susivienijimo žygis užsitarčiau kiekvieno šviečiaus lietuvių paramos. O tą paramą kiekvienas gali lengvai suteikti platindamas SLA Albumą.

Ypatingai pareiga visų SLA kuopų be jokio atidėjimo imtis Albumą platinti. Tulas laikas atgal šioje vietoje nurodėme kuopoms kokiomis sąlygomis jos gali ir privalo Albumą platinti. Tačiau iki šiol tik kelios SLA kuopos šiuo reikalu susidomėjo. SLA Jubiliejinio Albumo išleidimas nėra vienos SLA Jubilėjaus Komisijos ar Pildomosios Tarybos reikalas. Yra reikšmingas visos organizacijos kultūrinis darbas ir visos SLA kuopos bei visi S. L. A. veikėjai ir nariai privalo šį kultūrinį darbą dirbti — Albumą platinti.

Pasibaigus vasarinių atostogų laikui, susidaro palankios sąlygos SLA Albumo platinimui. Todėl prašomos visos SLA kuopos, visi SLA veikėjai ir nariai bei visi geros valios lietuviai pasidarbuti šio istorinio Albumo paskleidimui Amerikos lietuvių visuomenėje. Be SLA kuopų ir veikėjų bei visų narių pagelbos neįmanoma šis svarbus ir didelis darbas sekmingai baigti. Prašome visus talkon!

TEISINGAS NUSISKUNDIMAS

Išeinantis Vilniuje lietuvių savitraštis „Vilniaus Žodis“ praneša, kad Vilniaus krašte valdžios išlaikomoje mokyklose nesutelpa visi mokyklinio amžiaus vaikai. Ypatingai kaimo gyventojų tarpe gana didelis nuosimtis vaikų pasilieka be mokslo, visiškai analfabetais. Mokyklose vietas pirmiausiai užima turtingesniųjų piliečių ir Varšavos militaristų tarnų vaikai, o biednuomenės, ypatinai lietuvių, vaikams vietos mokyklose nebėlieka...

Tokia padėtis aiškiai parodo kiek rupi Varšavos valdomas švietimas pavergtu Vilniaus krašto. Jie netik atdarė beveik visas lietuvių lėšomis išlaikomas lietuvių mokyklas ir dabar tą patį daro su gudų ir

kitų tautinių mažumų mokyklomis, bet ir uždarytu mokyklų viešon nestengia įkurti valdžios lėšomis išlaikomų mokyklų. Vadinasi, Lenkijos valdovai eina Rusijos carų pramintais takais: juo laudis tamsesnė, juo geriau valdančiųjų luomui.

„Vilniaus Žodis“ teisingai nurodo, kad priaugančios kartos švietimas yra vienas svarbiausių visuomenės uždavinių, kad be visuomenės švietimo neįmanoma jokia krašto kultūra. Neneigiant svetimų kalbų mokėjimo, reikšmės, gimtoji kalba privalo būti pagrindinė kiekvienoje pradžios mokykloje. Svetima vaikui kalba vedama mokykla prailenkia su bet kokio auklėjimo paskirtimi.

Negalima, tačiau, tikėtis, kad Varšavos valdovai išgirstų teisingus Vilniaus krašto lietuvių nusiskundimus ir reikalavimus. Jie sužiniau smaugia visoki lietuvių tautinį ir kultūrinį veikimą, nes jiems svarbu palaikyti pavergtus kraštus didžiausiu sudaro svetimų tautybių žmonės. Todėl lenkų pastangos smaugti visoki švietimą pavergtus kraštus visiems aiškiai suprantamos. Bet tokiais savo darbais lenkai parodo save kultūringam pasauliui didžiausiais kultūros priešais.

RIMTAS KLAUSIMAS

Tulas SLA kuopos organizatorių rašo „Tėvynės“ redakcijai sekamu klausimu: „Pastebėjau „Tėvynės“ redakciją aiškinant, kad sumažinę savo amžių nariai nesumoka į organizacijos išdą tiek duoklių, kiek turėtų sumokėti pagal tikrą savo amžių. Todėl malonėkite paaiškinti per „Tėvynę“ sekama dalyką: štai SLA narys 35 metų amžiaus apsidraudęs SLA ant \$1.000 ir moka duoklių į apdraudus fondą po \$1.62 į mėnesį, taigi per 10 metų sumoka \$195.40 be uždarbimo nuosimėio. Kuomet tokią sumą sumokėjęs narys išstoja iš S. L. A. tai kur tie pinigai eina? Arba vėl, Chicagos Seimui, 1930 m., raportas parodo, kad tuomet SLA turėjo 20,512 narių, o Clevelando Seimui, 1936 m., raportas parodo, kad narių buvo 14,220. Taigi jei tų išstojusių iš SLA apie 6,000 narių sumokėtos duoklės pasilikio SLA, išde, tai ar tas neatpildo nedamokėtų tokių narių duoklių, kurie įstodami į organizaciją savo amžių sumažina?“

Aišku, sumokėtos narių duoklės pasilieka SLA. Išde ir tas faktorių pagelbsti pasilaikyti organizacijai reikalingo atsakomybės augstumo. Tačiau narių išsibraukimas iš organizacijos negali atpildyti nedamokėtų narių duoklių. Turime suprasti, kad narių duoklių mokėjimo tabelės paremtos tam tikrais komplikuotais matematiškais apskaitliavimais, kurių sprantamai išaiškinti negalima trumpame rašinyje. Galima pažymėti tik tiek, kad į tokius apskaitliavimus jimi šie pagrindiniai faktoriai: numatymas kaip ilgai narys gyvens, uždarbis už sumokėtas duokles ir išstojančių iš organizacijos narių sumokėtos duoklės. Yra ir kiti įvairūs faktoriai, kaip, pavyzdžiui, už kiek laiko nuo prasirašymo nariui išmokama pilna pomirtinė ir kt. Normalėse sąlygose tie apskaitliavimai yra artimai korektiingi, nes paremti ilgų metų prityrimu. Tais visais apskaitliavimais pasiremiant nustatomos nariams duoklės pagal jų amžių. Kadangi nariai, paprastai, nesumoka tiek duoklių į apdraudus fondą, kiek jiems pomirtinės apdraudus išmokama, tai organizacijos išdą turi papildyti kiti faktoriai, kad būtų užtikrintas visiems nariams pomirtinės apdraudus išmokėjimas.

Akyvaizdoje to fakto, kad išstojančių iš organizacijos narių sumokėtos duoklės įeina kaip faktorių į apskaitliavimą nustatant nariams

mokamų duoklių normą, tai tokie pasilieka SLA. Išde pinigai negali padengti tu organizacijai nedamokėtų, kurie susidaro nedamokėtomis narių duoklėmis į apdraudus fondą. Pasekoje to, valstijų apdraudus departamentai, palyginę narių aplamą amžį, sumokamų duoklių sumą ir narių mirtingumo nuosimtį suranda, kad narių mokamos duoklės yra permažos esančiam narių mirtingumo nuosimėiui. Kadangi ekonominis krizis sudarė nenormalias sąlygas narių duoklių uždarbiui ir nevisuomet galima apdraudus fondo investimentams gauti konstitucijoje nurodytas 4 nuoš. uždarbį, tai valstijų apdraudus departamentai pradėjo striopiau prižiūrėti, kad sumokamos narių duoklės atitiktų narių mirtingumo normai.

Iš to, kas augščiau pasakyta, rodos, gali būti aišku kiekvienam, delko sudaro pavojų organizacijai ir jos nariams tie SLA nariai, kurie yra savo amžį sumažinę ir nedamoka Susivienijimui duoklių.

JAUNIMO ŽURNALAS

Paskelbus „Tėvynėje“ p. J. Ormano atsišaukimą sumanyto išleisti anglų kalboje jaunimo žurnalo „Voice of Lithuanian Americans“ reikalui, vienas žymus SLA veikėjas rašo „Tėvynės“ redaktoriui sekama pabarimą: „Nustebau pamatęs „Tėvynėje“ komunistų veikėjo p. J. Ormano atsišaukimą jo ir draugų sumanyto jaunimo žurnalo išleidimo reikalais. Nejaugi „Tėvynės“ redaktoriui man, kad p. Ormanui rupi lietuvių palaikymas, arba kad, jis norėtų lietuviams naudinga kryptimi lietuivinti Amerikos lietuvių jaunimą? Visi žinome, kad p. Ormanas yra komunistinio jaunimo organizacijos vadas ir švietėjas ir ištikimas bimbinės klikos palaikytojas. Net komunistų sklokos organas „Naujoji Gadynė“ pajaukia p. Ormano pasirūžimą lietuvių tarnauti ir man rodos pilnai teisingai tą pavadina visuomenės „blofinimu“. Kam tad leisti panaudoti SLA organo skiltis komunistų „blofui“? Nemanokit, šėvryjų komunistų organai nerems jokio sumanyto, jei neturės užtikrinimo, kad sumanytas reikalas tarnaus jų partiniam kromeliui. O p. Ormano ir jo draugų sumanytą komunistų organai visu smarkumu remia.“

Į šią SLA veikėjo pastabą galime štai ką atsakyti: „Tėvynės“ redaktorių savu laiku lygiai tokią abejonę pareiškė asmeniškai laišku p. J. Ormanui, nurodant, kad SLA organe žurnalo sumanytojų atsišaukimus galėsimė dėti tik tuomet, jei gausime leidėjų neabejotiną užtikrinimą, kad žurnalas bus nepartinis, netarnaus bet kuriai vienai idėjai ir rūpinis vien Amerikos lietuvių jaunimo švietimu ir lietuvinimu. Tulas laikas atgal atsilankė į „Tėvynės“ redakciją pp. Ormanas ir Kairukštis tokį užtikrinimą „Tėvynės“ redaktoriui davė. Prie to jie pabrėžė, kad žurnalo leidėjų noru yra įtraukti į šį darbą visos Amerikos lietuvių jaunimo kultūrinės jėgos nežiurint jokių įsitikinimų skirtumo. Iš to galima spręsti, kad žurnalo leidėjai nemano eiti siauru partiniu keliu su savo žurnalu.

Ant kiek šių žodžių rašytojas pažįsta p. Ormaną ir kitus žurnalo išleidimo sumanytojus, tai rodos nėra jokio pagrindo jų duotų žodžių abejojti. Yra šviesūs ir rimti jaunuoliai. Kad p. Ormanas yra komunistas, tai tas faktas dar neukerta jam kelio dirbti rimtą ir nepartinį darbą Amerikos lietuvių jaunimo švietimui ir lietuvinimui.

Kuomet projektuojamas jaunimo žurnalas pasirodys, tuomet galėsimė spręsti šio darbo vertę ir naudingumą Amerikos lietuvių gyvenimui. Jei pasirodys, kad leidėjai savo žodžio neišlaikė, kad žurnalą pakeipė vienos srovės kryptimi, tuomet tinkamai jų darbą įvertinsime. Butų neteisinga vien spėjimais pasiremiant pasmerkti jaunimo pradėtą kultūrinį darbą net nepatyrus to darbo vertingumo.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrį veda DR. P. Z. ZALATORIS, 182r So. Halsted St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

CHOREA.

Rašo DR. P. Z. ZALATORIS.

Chorea yra funkcinis mokyklinio amžiaus vaikų nervų sutrikimas, kuris pasižymi judėsių galiunių bei trukčiojimais valdomų raumenų.

Sešioliktime šimtmečiu po visą Europą šiuo ligų epidemijos su panašiais simptomais chorea, kurias žmonės vadindavo šokių ligomis. O kiek vėliau, tu laikų garsus gydytojas, Paracelsus, gerai susipažinęs su gamta ir jos ypatybėmis, pasiremiamas savo patyrimais, pavadino šią ligą vardu „St. Vito šokis“ — Chorea.

Šita liga serga dažniau berniukai, negu mergaitės tarp 5 iki 15 metų amžiaus. Žinoma, pasitaiko ir senesnio amžiaus vaikams susirgti chorea, kurie lanko mokyklas. Maži kudičiai retai kada serga chorea.

Chorejos susirgimai dažniausiai pasireiškia pas baltus žmones, bet neaplenkia ir kitų tautų. Juodžių ir indėnų taipgi nemažai ta liga serga. Chorea mėgsta geriau šiltą, negu šaltą orą. Už tai ja serga daugiausiai šiltesnių kraštų vaikai.

Chorea susirgimai pasitaiko dažniausiai pavasario arba vasaros laiku. Mažiausiai ligonių serga sausio ir spalio mėnesiais, o daugiausiai taj kovo, balandžio ir gegužio mėnesiais.

Chorejos susirgimo priežastimis neretai būna nesveiki tonilai, romatas, sąnarių uždegimas, endokarditas, perikarditas ir kitos įvairios infekcijos. Žinoma, mozkraujųjystė, bloga mityba ir abelnas vaiko nusilpnėjimas irgi gali būti priežastimi šios ligos. Taip jau choreją sukelti gali didelis rupestis, išsigandimas ir per daug mokynimas, nes tas paveikia į vaikų nervų sistemą. Bet ji gali būti ir įgimta liga.

Ligos pradžia. Cherejos ištiktieji vaikai pasidaro labai neramūs. Jie niekada nenori būti ilgai vienoje vietoje. Tokie vaikai, beedimais įš vienos vietos į kitą, užkliudo su koja stovinčius daiktus ir apverčia arba išgriauna juos. O tėvai,

nesuprasdami, kad pas jų vaikus vystosi nelaimingoji liga, baudžia juos už kiekvieną prasižengimą.

Labiau išsivysčius ligai, ligoniai pajunta, kad jų rankos bei kojos juda, kruta ir juos dažnai tampo. O pasitaikius suksnesiems priepuoliams, liga apima visus valdomus raumenis — visas liemuos, galunes, akys, liežuvius ir viskas tamposi, sukasi bei virpa taip, kad liga savo aukoms neleidžia ramatis net lovyje gulėti. Todėl, šita liga serganti ligoniai dažnai negali nė vaikščioti, neužmiega ir kartais neištaria gerai nė žodžio.

Choreja sergantiems vaikams nekaip sekasi ir mokykloje. Jų nusilpsta proto gabumai; jų mintys buna labai išsiblaškė ir jie jų joku būdu negali sukaupti į kruvą apie vieną dalyką; vaikai nepajęgia išmokyti mokytojų užduotas lekcijas. Suprantama, mokytojai tokius vaikus įitaria ir baudžia už nesimokymą, o vaikai pašėpia juos.

Chorejos komplikacijos esti įvairios. Statistika rodo, kad širdies organiniai susirgimai, pulingi tonilai, romatas ir sąnarių uždegimas dažnai buna pas ligonius sergančius chorea. Be to, vaikai nusilpninti šios ligos neretai įgauna neurasteniją ir kitus nervų suirimus.

Mirtingumas šios ligos nėra didelis. Vaikai, pasirgę apie šešias savaites laiko, pasveiksta, o kiti serga net keturis mėnesius.

Chorejos gydymui yra daugybė įvairių būdų. Butent, vaistai, elektra, klimato permainos ir vitaminai. Žinoma, pirmiausiai reikia surasti ligos priežastis ir jas greitai pašalinti, nežiurint kurioj kuno daly j nebūtų. Po to, reikia vartoti tinkamus vaistus.

Serganti vaikai turi būti švariai užlaikomi. Jų tėvai arba dotojai turi prižiūrėti, kad vaikų kunas būtų švarus, kad jie dėvėtų švarius skalbinius, apavą ir viršutinius drabužius. Taip jau jų patalinę turi būti užlaikoma švariai ir miegami kambariai gerai išvėdinti.

Mūsų Jaunimo Ištutėjimo Klausimu

Lai man buna leistina laisvai kalbėti šiuo svarbiu mūsų jaunimo ištutėjimo klausimu. Kalbėdamas šiuo klausimu, kalbu iš savo kelių desėčių metų prityrimo. Man atvykus į šią Dėdės Samo laisvą šalį praeitame šimtmečiuje, teko man anglis kasti Du Bois, Pa. 1902 m. aš buvau vyrukas tu metų, kad mano sena matušė, tuo laiku budama Amerikoje, susipažino su kita gražia šeima, kurioje buvo gražiai išauginta, patogi čiagimūs jaunuolė, apie 20 metų mergaitė. Todėl norėta mane grinorių suporuoti su čiagimusia mergaite, kuri taip gražiai lietuviškai laiškus rašė į Lietuvą. Tos jaunuolės tėvas ir motina beveik visai nemokėjo angliškai kalbėti.

Bet 1909 m. aš jau buvau Worcester, Mass. Čia radau gražų burį čiagimusių lietuvių, ypatingai jau suaugusių mergaičių, kurios gražiai lietuviškai kalbėjo. Tais pačiais metais sutikau senuką lietuvių, kuriu jau skaitė išgyvenęs 40 metų Amerikoje. Atmenu, sutikau to senuko giminaitę, kuri puikiai lietuviškai kalbėjo ir kurią aš labai gerbiau.

Pagaliau, 1909 m. parašiau pirmą straipsniuką „Lietuviškų Mokyklų Klausimu“, kuris tilpo „Tėvynėje“ editarialo vietoje. „Tėvynė“ tuo laiku išėjo So. Boston, Mass. Aš tuo laiku gyvenau ir dirbau Lynn, Mass. Čia aš turėjau gerą darbą. — \$3.15 uždirbau į dieną ir del to, kad aš parašiau minimą straipsnelį lietuviškų mokyklų klausimu, aš netekau to gero darbo.

Atmenu, kaip aš gaudžiai apsiverkiau, kad turėjau apieisti gerą darbą tik delto, kad parašiau savo tikrą pavardę po tokiu savo rašiniu. Darbe mano viršininkas buvo mano brolis

lietuvis ir delto aš turėjau apieisti darbą. Bet kas tam gali patikėti... Nuo to laiko aš išmoku po savo rašiniams vartoti slapivardžius.

Tarpe man gerai atmenamų 1900 ir 1937 metų aš pastebėjau, kad mano brolis ateivis iš senos tėvynės Lietuvos pradėjo išmokyti anglų kalbą, gi jo vaikai vis mažiau ir mažiau pradėjo kalbėti lietuviškai. To visko priežastis gana aiški, ar ne?

Kuomet aš parašiau pirmą savo straipsniuką lietuviškų mokyklų klausimu, tuli šių dienų gabus redaktoriai tuo laiku dar nebuvo redaktoriais. Daugelis iš mūsų dvasios vadų-redaktorių primena mums, kad mes tų laikraščių skaitytojai turime susirupinti mūsų jaunimo ištutėjimu. Kalbėti bei duoti kitiems įsakymus yra nesunku, bet darbas padaryti yra visai kitas klausimas.

Nesigiriant, per daugelį metų aš bandžiau veikti jaunimo reikaluose. Man gyvenant viename Connecticut valstijos miestelyje ir dirbant su visu pasišventimu del SLA ir mūsų jaunuolių labo, gavau puikų prityrimą. Aš del savęs (ir tik del savęs) suradau priežastis kodėl mūsų jaunimas ištutėja.

Savo laiku aš buvau pradėjęs „busti“ mūsų jaunimą, rašyti apie jų parengimus, rašyti iš jo darbuotės. Atrodė, kad buvo pradėjęs jau lenktiniuoti. Bet čia pasisuko skersai kelia pavydas ir va net pačios SLA organo „Tėvynės“ skiltyse pasirodė manęs šmeižimas. Už atrašiau savo tikrą pavardę po tokiu savo rašiniu. Darbe mano bet kuomet vietoje atlyginimo

darai sau desėtkus dolerių nuostolius ir dar gauni barti ir kolioti, tai yra labai nemalonus dalykas ir noras dirbti dingsta.

Mūsų jaunimas nėra blogas. Jis nori veikti, nori grupuotis, nori turėti savo tarpe susirišimą. Jis žino savo tautą, myli savus žmones. Tas gražas ir brangus supratimas pas mūsų jaunimą nėra dingęs. Mūsų jaunimas yra 90-čia nuosimčių su mumis.

Vienok mes turime ir blogą puse, tai to mūsų jaunimo auklėtojai — tėvai. Mano prityrimu surandu, kad pas tulus tėvus greitai kyla pavydas, kerštas ir kiti galai, kas viską griauna iš pamatų. Ir del tu daugiausia priežastčių ką veikti tarpe jaunimo beveik nėra galima.

Mano supratimu, SLA turėtų (jeigu nori, kad jaunimas būtų organizuojamas ir lavinamas lietuvių dvasioje) surasti ypatus, kurios sugebės jaunimą organizuoti ir tokiems darbuotojams teikti bent menką atlyginimą. Vietoje leisti šmeižti SLA organe „Tėvynėje“, kad juos bent kiek užtarti. Kuomet aš kalbu apie šmeižtus, aš turiu ir faktus.

Kalbėt apie jaunimą galima būtų daug, medžiagos yra, bet kuomet viską reikia daryti vel tui ir dažnai panešti net nemažus nuostolius, tad dingsta ir noras.

GAL BUT GRAŽU.

Nežinau, gal but, gražu, Kad ilgas savo kasas Tu pamainei garbanom, Suraitytom ir bangas. Nežinau, ar tai gudru, Kad daždydama lupas — Kraujo raudona spalva — Manai, niekas nesupras. Ko j sodžių grįžt bijai — Mama juk neišvarys. Žilą galvą palinguos, — Suklydai, vaikel, — sakys. Petras Bložė.

Argentinos Lietuvių Gyvenimo Bruožai

Rašo Andrius Jakubauskas.

(Užbaiga)

Spauda.

Iš laikraščių lietuvių kalboje jau buvo virš dvidešimtis. Dabar iš jų eina: „Argentinos Lietuvių Balsas“, „Švyturys“, „Išvien“, „Pietų Amerikos Žinios“ ir su pertraukomis eina „Momentas“, komunistinis „Rytojus“ ir „Dabartis“.

Laikraščių buklė yra geresnė, negu organizacijų. Lengviau savo parengimus gali išgarsinti, todėl nekuriu net pasirenka geresnes datas ir nusišamsa salioną istiesiems metams. Na, organizacijos turi pasitenkinti blogesniais. Jeigu nori užimti geresnę datą, tai turi kreiptis į laikraščių redakcijas ir anot jų, „pademonstruoti jėgas“ turi. Prisdėjus prie laikraščio daromo parengimo organizacijos, pasistenčia įterpti kokį nors užgaulinę žodį opoziciniai spaudai, organizacijoms ir prisdėjusiomis tenka nukentėti. Arba, organizacija pasiuntė kokį raštą lietuviškų laikraščių redakcijai, tai redakcija, neva, darydama „pataisas“, parašo: „šmerkiam sektantus, lešų dorotojus“ ir panašiai. Tai vis pasirinkti kovos būdai. Bet tai nieko nuo stabaus. Laikraščiai leidžiami išimtinai pavieniui asmeniui, kurie iš to turi ir pragyvenimo šaltinį. Turi visokias būdais ieškoti pajamų. Lenktynuodami su kitais laikraščiais, kur tik gauna adresu, del agitacijos išsiuntinėja nemokamai. Laikraščiai, iš Lietuvos prisiųstais pinigais apmokami, tam bando pastoti kelią siuntinėdami nemokamai ir priimdami skelbimus už labai pigią kainą. Tada aišku, kad dirbdami tą sunkų kultūrinį darbą, kartais, pavartoja ir nešvariems tikslams: rietenoms, principų aiškinimams ir tt.

Knygų pasirodymas iš Argentinos lietuvių rašytojų yra retenybė. Yra parašyta Davos (T. Daukanto) „Išleio į Vilnių beieškant“; A. Vilučio eilių rinkinys „Iš buities grabo“; pona žodynų, sapnininkų, kalendorių, etc.

Beja, kalbėdamas apie meną, praleidau muziką. Šioje srityje taipgi turime gabų virtuozą, pianistą Pr. Krapavicką, kuris yra čia gimęs ir daug žadantis jaunuolis, baigęs konservatoriją, Buenos Aires universiteto inžinerijos fakulteto studentas. Augstesniai mokslui siūti užsidirbo koncertuodamas ir akompanuodamas pianu. Daug yra ir kitų gabių jaunuolių, studijuojančių muziką.

Argentinos Lietuvių Švietimas.

Švietimas, kol kas, stovi labai žemai. Dabartinio laiku veikia Argentinoje trys lietuviškos mokyklos: Dariaus-Girėno vardo Buenos Aires mieste, Tumo-Vaižganto vardo Bs. As. priemiesty Villa Castellino, Antano Smetonos vardo Berise ir sekmandinė mokykla veikia Lietuvių Centro name, kur nemokamai dėsto mokytoja E. Vilėniskaitė-Ryselienė. Visose po 20-30 vaikų. Suaugusiems jokių kursų nėra, nors tam reikalui iš Lietuvos yra siunčiami pinigai. Suaugę vakarais studijuoja pasirinktą mokslą Argentinos mokyklose. Kaip „A. L. Balsas“ praneša, du tuktancijai Lietuvos išievių Argentinoje siekia augštojo mokslo specialise mokyklose, kurių tarpe figuruoja žymus lietuvių veikėjas, kaip tai: Juozas Bukevicius, Buenos Aires universi-

teto agronomijos fakulteto studentas ir augščiau paminėtas P. Krapavickas. Be jų dar yra paminėti: Juozas Stonkus, Buenos Aires universiteto medicinos fakulteto studentas, gimęs Šiaurinėje Amerikoje. Justinas Valaitis, Bs. Aires universiteto ekonominių mokslų fakulteto studentas. Brolio Vlado padeidamas baigė augštąją komercijai mokytą. Juanita Gaseviciaitė ir Adela Puskalenis yra Liceo Nacional de Senioritas formė Figueroa Alcorta Nr. 1 gimnazistės.

Iš šių jaunuolių mokslievių daug laukiame. Jiems užbaigus mokslą, senesnioji karta užkraus sunkią visuomeninio darbo našta ir gal tada Argentinos lietuvių pasivys šiauriečius. Bet tas daug priklauso nuo mūsų pačių. Jeigu tarp savęs pešimės, į juos nekreipsime domės, nesistengsime įtraukti į visuomeninį darbą, tai, savime aišku, iš jų daugelis ištautės ir taps lietuviams visiškai svetimi.

DULR Parama Argentinos Lietuviams.

Draugijos Užsienio Lietuviams Remti parama būtų reikalinga Argentinos lietuviams, ypač mokykloms, bet neturėtų būti skirstymų į sunų ir posunius. Jos tikslas remti visus lietuvius nežūrint pažiūrų bei įsitikinimų skirtumo. Tuo tarpu remia vien tautininkus, kurių labai mažai yra ir tie susikaldę į kelias grupes. Be to, stambiaji algą moka kunigui Lietuvos valdžia ir DULR padeda, neva chorvedžiui, laikraščio leidimui ir tt. Tuo nieko gero nepadeda, o vien kiršina vienus su kitais. Net Susivienijimui Liet. Arg. prisiųstas knygas kuomet nebuvo galima išimti iš muitinės ir buvo kreiptasi į DULR tuo metu, kai pasitraukė iš Liet. Namų, negavo atsakymo. Bet kuo Draugija Užsienio Lietuviams Remti kalta, jeigu ją iš čia taip informuoja.

Šmeižtų ir Provokacijų Laikotarpis.

1931-1936 metai galima pavadinti šmeižtų ir provokacijų laikotarpiu. Laikraščiai buvo pripildyti šmeižtais, vieni kitų pavyrdžiavimais. Sukurtytos organizacijos ir pavieniai asmenys ėjo brolis prieš broli. Laikraščių leidėjai ir redaktoriai, norėdami sudaryti didesnę jėgą atrėmimui puolancius, išleisdavo laikraščius su kitais pavadinimais arba prie tų pačių leisdavo priedus, užpildytus šmeižtais. To „kilnaus darbo“ rekordą sumušė kun. J. Janilionis, leisdamas „Švyturį“ su priedais ir dar „Išievi“ ir K. Kiauga, leisdamas „Argentinos Žinias“ su priedais (dabar eina Pietų Am. žinios) ir „A. L. Aidą“.

Norėdami parodyti savo galybę, šaukdavo susirinkimus, išsiuntinėdami pakvietimus višai nežinantiems lietuviams apie jų veikimą. Lietuviai esti paklūsni ir sužinoję eina, manydami, kad koks pavojus grėšia jų mylimai tėvynei Lietuvai ar šiaip kas atsitiko Argentinos lietuvių kolonijoje. Susirinkę išgirsta: „Aferistas Kiauga, aferistas Norkus“. Nu vyksta į kitą susirinkimą girdint patį: „Aferistas kun. J. Janilionis“ ir tt. Na o kaip nepašauksiu jų piliečiai, tai su policija pagelba iš „Jose Verdi“ teatro 311 lietuvių pristato į Villa Dievoto kalėjimą ir pas-

kelbia laikraštį, kad išgaudė „komunistus“. Bet to neužtenka. Nepalankius sau asmenis įskųsdavo darbdaviams. Pasi-pildavo lapelių su necenzurotais žodžiais. Cirkuliarai, įvairaus turinio straipsniai vietinėje spaudoje, kuriuose buvo aiškina, kad lietuviuose įsigalėjęs komunizmas.

Kas nukentėjo? Ogi tie 99% darbo žmonių.

Gali kas primesti, kad tai čia šmeižimas inteligentų. Ne, Argentinos lietuviai turi kelis dešetkus inteligentų, nors ir neįtaip augštos profesijos kaip Šiaurinėje Amerikoje, kurių labai mažai darbuojasi visuomenėje ir jie būtų kuo daugiausiai pageidaujami, bet ne tam, kad drapstyti purvais ir ardytų ramybę, o dirbtų mūsų išeivijos naudai ir tautos gerovei naudingą darbą. Juk jie yra atsakomingi prieš visus tuos, kurių šimtai buvo metami iš fabriku ir už pažeminimą lietuvių vardo, kuris lietuvių darbštumu buvo pakeltas.

Kada Argentinos Lietuviai Turi Bendrą Kalbą.

Iš pirmakščio mano rašinio atrodo, kad čia košė verdamą. Tai tik kelių asmenų darbas. Šiaip lietuvių tarp savęs gyvena ir remia kiekvieną naudingą darbą. Tie keli nenuoraoms turėtų susiprasti ir pagaliau mesti ant visados tą drąsimą ramybės ir imtis gražaus, doru, kilnaus darbo; būtų geresnė nauda patiems ir visuomenei.

Nereikia manyti, kad Argentinos lietuviai, tai jau kokia nors palaida minia. Tik pasiro-

Gyvenų Šeimyninis Gyvenimas

Žymus gyvulių ir paukščių gyvenimo tyrinėtojas Liudvikas Blüchernas neseniai išleido knygą „Meilė gyvulių karalystėje“. Šioj knygoj patiekiamas visa eilė pavyzdžių apie jungtves ir šeimyninį gyvulių gyvenimą. Jis prieina neginčijamos išvados, kad pas gyvunus, lygiai kaip ir pas žmones, egzistuoja ne palaidi lyčių santykiai, o viskas paremta susitarimu ir savotiškos dorovės nuostatais. Ideali šeimyninį gyvenimą esą ypač lengva pastebėti pas paukščius. Daugis paukščių veislių prisilaiko vienpatystės ir pasilieka tam principui labai ištikimę per visą savo amželį. Tik tam tikrose grupėse paukščių pasitaiko ir daugpatystė. Kai kurios paukščių grupės prieš vieno „šeimoms nario jungtves“ susirenka tam tikriems „posėdžiams“, kuriuose ir sudaromos šeimyninio gyvenimo sąjungos.

Savo laiku Darvinas pasakorekdą sumušė kun. J. Janilionis, leisdamas „Švyturį“ su priedais ir dar „Išievi“ ir K. Kiauga, leisdamas „Argentinos Žinias“ su priedais (dabar eina Pietų Am. žinios) ir „A. L. Aidą“.

Norėdami parodyti savo galybę, šaukdavo susirinkimus, išsiuntinėdami pakvietimus višai nežinantiems lietuviams apie jų veikimą. Lietuviai esti paklūsni ir sužinoję eina, manydami, kad koks pavojus grėšia jų mylimai tėvynei Lietuvai ar šiaip kas atsitiko Argentinos lietuvių kolonijoje. Susirinkę išgirsta: „Aferistas Kiauga, aferistas Norkus“. Nu vyksta į kitą susirinkimą girdint patį: „Aferistas kun. J. Janilionis“ ir tt. Na o kaip nepašauksiu jų piliečiai, tai su policija pagelba iš „Jose Verdi“ teatro 311 lietuvių pristato į Villa Dievoto kalėjimą ir pas-

Savo laiku Darvinas pasakorekdą sumušė kun. J. Janilionis, leisdamas „Švyturį“ su priedais ir dar „Išievi“ ir K. Kiauga, leisdamas „Argentinos Žinias“ su priedais (dabar eina Pietų Am. žinios) ir „A. L. Aidą“.

Norėdami parodyti savo galybę, šaukdavo susirinkimus, išsiuntinėdami pakvietimus višai nežinantiems lietuviams apie jų veikimą. Lietuviai esti paklūsni ir sužinoję eina, manydami, kad koks pavojus grėšia jų mylimai tėvynei Lietuvai ar šiaip kas atsitiko Argentinos lietuvių kolonijoje. Susirinkę išgirsta: „Aferistas Kiauga, aferistas Norkus“. Nu vyksta į kitą susirinkimą girdint patį: „Aferistas kun. J. Janilionis“ ir tt. Na o kaip nepašauksiu jų piliečiai, tai su policija pagelba iš „Jose Verdi“ teatro 311 lietuvių pristato į Villa Dievoto kalėjimą ir pas-

Kitas mokslininkas Bone pasakoją, kad jis per ketverius metus stebėjo vienos pasenušios papugų porėlės gyvenimą. Kai patelė, pagaliau, taip paseno, kad negalėjo prieiti prie valgio dubenėlio, tai patinas pats pradėjo ją maitinti. O kai patelė nudvėse, tai patinas di-

do kokia svarbi žinia Argentinos lietuvių laikraščiuose — tuojaus pribuna.

Čia paduodu keletą pavyzdžių:

1936 m. liepos 8 dieną salėje „Mariano Moreno“ gatvėje Santiago de Estero 1234, Bs. Aires, buvo surengtas spaudos ir organizacijų bendrom jėgom koncertas, kur sutiko padainuoti tuo laiku dainavusieji teatre „Colon“ iš Lietuvos dainininkai: Kipras Petrauskas, Ipolitas Nagrodskis, Petras Oleka, Juozas Mažeika ir Vincė Januškaitė-Zauniėnė. Kartu dalyvaavo ir poetė Ale Sidabraitė-Petrauskienė. Tą vakarą didžiulis salionas buvo perpildytas ir daugelis net su bilietais turėjo grįžti, ašarodami nieko nepamatę.

Šių metų liepos 3 dieną buvo surengtas bendras spaudos ir organizacijų (nors ne visų) vakaras, jaunųjų menininkų naujai „Jose Verdi“ teatras būtų pikuatėlis (virš 1,000 žmonių). Kiekvieną metų Lietuvos nepriklausomybės paminėjimą ruošiant net keli salionai buna pilni. Pasirodo, kad dar lietuvių dviasia nėra užgesus: ilgis savo kraštu, savo menu ir savais žmonėmis.

Išvada trumpa ir aiški: daugiausia vienybės, o mūsų kiekvieną kilnų darbą visuomenės nuosirdžiai parems. Tada turėsime ir stiprias organizacijas ir chorus ir visa kas kultūringam žmogui reikalinga.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

Buvo parašyta: „Juozas Pauga mirė 1918 m.“ Turi būti: mirė 1917 m.

Charakteringa, kad papugos pasižymi dideliu pavyduliavimu. Buvo tyrinėtas dviejų papugų porėlių gyvenimas. Po kiek laiko poros buvo išskirtos — patinai pašalinti, o paliktos tik patelės. „Našlės“ paludėjo, paludėjo, o bendra nelaimė jas labai suartino. Paskui tarp tų našlių buvo įleistas patinas, visai naujas. Iki šiol draugiškai gyvenusios patelės „našlės“ iš karto smarkiai susipėse. Mat, atsirado pavydas. Atstumta „našlė“ vos nepasiuto ir metėsi ant laimingos „sužadėtinės“, su kuria naujasis patinas susidraugavo. Pavydas buvo tiek stiprus, kad atstumtoji įsikibo į „sužadėtinės“ uodegą ir išdraskė visas jos uodegos plunksnas. Tada nuskriaustajai įleido kitą patiną, bet taikos vis tiek nebuvo, nes abiem pirmas labiau patiko, nei antrasis.

Iš Europos paukščių, be garsių, ypatingų šeimyninio gyvenimo ramumu ir ištikimybe pasižymi kregždės ir karveliai. Bet juo didesnė ištikimybe kregždžių ir karvelių šeimyninė gyvenime, tuo daugiau tragedijų ir ginčų buna jų tarpe. Apie tai byloja vienas labai ryškus pavyzdys. Viename Silezijos mieste, Lomincio, alinės prieangy kregždžių porėlė susinešė sau lizdą ir išsiperino keturis vaikučius. Porėlė visai nekreipė dėmesio į alinės truksmą. Norėdami išlekti ir atlekti, jie naudojos lankytojų atidarošiom durim. Lizdo kumimas prieangy įgalino alinės savinininką šteina atydziai sekti kregždžių gyvenimą. Ir vieną kartą jis pastebėjo, kad patinėlis at-

akrido į tą lizdą su nauja meiluže. Iš karto „tikroji žmona“ puolė meilužę. Tarp jų įvyko didžiausia kova, bet kadangi kova buvo nelygi, nes patinėlis užsistojo savo meilužę, tai pats šteinas nutarė padėti nuskriaustajai. Tačiau per klaidą šteinas pagrobė ne meilužę, bet „tikrąją žmoną“ ir ją išmetė. Bet ji tuoj sugrįžo ir taip energingai pradėjo ginti savo teises, kad neištikimas vyras su savo meiluže turėjo kraustytis iš prieangio ir netolį susisukti naują lizdą. Nuskriaustoji ilgai liudėjo del vyro neištikimybės. Vėliau ją pradėjo lankyti kitos kregždės. Liudėsų sunaikino nuskriaustosios energiją, ji susiliesėjo ir pasidarė visiškai silpną. Tada klasingasis vyras su savo meiluže ją užpuolė ir nužudė apsigyveno sename alinės lizde.

Dar ryškesnį šeimyninės dramoms pavyzdį aprašo mokslininkas Bine. Jis tyrinėjo kinų ančių. Vieną naktį tą antį atskyrė nuo jos „vyro“. Antis pradėjo nepaprastai liudėti. Ji atsitupė kampe, visai nesijudinti iš vietos ir atsiskakė priimti bent kokį maistą. Tuomet jai buvo įleistas kitas patinas, kuris bandė ją pralinksminti. Tačiau naujojo patino „pasipiršimus“ ji atmetė visu griežtumu. Tada įleido tikrąjį jos „vyrą“. Liudėsų vienu momentu išnyko ir džiaugsmui, rodos, nebuvo ribų. Bet buvo dar įdomiau kai tikrasis vyras pamatė, kad narvelys atsirado konkurentas. Jis nieko nelaukdamas užpuolė jį ir čia pat nukudė.

Tiesa, kregždžių tarpe pastebima ir dvipatyštė. Tada kiekviena patelė tupi ant savo kiaušinių, patinėlis paeilui abi lanko. Ir abi patelės labai gražiai sugyvena. Tačiau šitoks reiškinys kregždžių tarpe nepaprastai retas.

Šeimyninė meilė ir ištikimybė pastebima ne tik pas paukščius, bet ir pas žvėris. O kai kada ši meilė žvėrių tarpe buna dar ryškesnė. Šiuo atžvilgiu įdomiai pasakoją žymus liutų medžiotojas Žeraras. Anot Žeraro, liutų šeimyninis gyvenimas yra stačiai nepaprastas. Liutas visada išeina ieškoti maisto patelės lydimas. Pakely dažnai patelė poilsui sustoja kelis kartus. Tada patinas nebėga pirmyn, bet taip pat pritupia ir laukia kol patelė pailsės. Į kovą su auka stoji tik pats liutas. Didžiausias patinui malonumas buna tada, kai jis padeda prie patelės maistą ir žiuri kaip ji ėda. Pats gi patinas pradeda ėsti tik tada, kai patelė jau buna pilnai prisotinus.

Savo šeimyninių normų tvirtumui taip pat pasižymi ir gudriosios lapės. Kitas žymus medžiotojas Kordenas pasakoją įdomų atsitikimą. Vieną kartą medžiotojas su jaunu šuneliu saugojo lapę prie jos olos. Butoje pašautos užpakalinės kovos Medžiotojas norėjo leisti su jaunam šuniui be ypatingų sunkumų nugalėti lapę. Tačiau kai tik prasidėjo kova tarp šunies ir sužeistos lapės, iš olos išskojo patelė. Nekreipdama dėmesio į medžiotoją, puolė ginti savo sužeistą patiną. Ir gynėto, kol ji pati nebuvo pašauta.

Jeigu taip pasielgtų moteris, — sako Korvinas, — gindama savo sužeistą vyrą, tai tokios moters vardas praskambėtų per visą pasaulį.

Ir beždžionių gyvenime galima rasti daug tvirtų šeimyninio gyvenimo normų. Ten patinas nesigaili duoti savo patelėi antausių už pastebėjus jos neištikimybės jausmus. Neištikimą žmoną patinas išveja ir ji jau nebegali rodytis jam į akis (S.)

Gyvenimas Sovietų Rusijoje

„Lietuvos Žinių“ korespondentas rašo iš Maskvos ir praneša įdomių žinių apie kasdieninį gyvenimą Sovietų Rusijos sostinėje. Kadangi tos žinios nušviečia Rusijos darbo masių buklę, tai įdomesnes to rašinio vietas žemiau perspausdiname.

Sovietų Sąjunga neabejotinai pasiekė gana daug ir iš žemės ūkio krašto pamažu virto pramonės kraštu. Maskvoj mačiau pirmuosius Sovietų Sąjungoje statytuosius automobilius „ZIS“ („ZAVOD IMENI STALINA“) ir „M 1“. Automobilis „ZIS“ tai labai elegantiškas 7 vietų limuzinas; jo karozerija yra Amerikos naujausių modelių kopija. Tiktai dar jis labai brangus — kaštuoja 30,000 rublių. Taigi, dar toli, kad ji būtų pasidarusi „liaudies mašina“, kaip tai yra kai kuriuose pigių automobilių kraštuose. Gražiuosiuose „ZIS“ automobiliuose kol kas važinėja tik tie, kam Sovietų Sąjungoje dar geriausiai sekasi — augštieji ir vidiniai valdininkai.

Toji valdininkija sudaro naująją Sovietų Sąjungos buržuaziją, kuriai priėmama tai, kas Maskvoj gražu ir brangu. Jei apie tai kalbėti su patiesais komunistais, jie nurodo, kad tų privilegijuotųjų skaičium įeina ir spartesnieji darbininkai — stachanoviečiai. Jie ne tiktai daug pinigų uždirba, bet ir gauna iš valstybės premijų pavidale įvairių dovanų, pavyzdžiui, kad ir tuos pačius automobilius. Kaip ir daugelyje dalykų, taip ir šiuo atveju sunkoka atskirti teoriją nuo praktikos ir suprasti, kur baigiasi teisybė ir kur prasideda propaganda. Tikrai buklė išaiškinti reikėtų daug metų. O noriu pasakoti tik tai, ką esu pats savo akimis matęs.

Aš mačiau, kad gyventojų masė Sovietų Sąjungoje nėra vienai patelė poilsui sustoja kelis kartus. Tada patinas nebėga pirmyn, bet taip pat pritupia ir laukia kol patelė pailsės. Į kovą su auka stoji tik pats liutas. Didžiausias patinui malonumas buna tada, kai jis padeda prie patelės maistą ir žiuri kaip ji ėda. Pats gi patinas pradeda ėsti tik tada, kai patelė jau buna pilnai prisotinus.

Profesoriaus Antonio Mirties Spinduliai

Trumpoje telegramos žinutėje buvo pranešta apie sensacinę išradimą, kurį padarė anglų mokslininkas, prof. Antoni. Žinutėje sakoma, kad jis suradęs „Mirties Spindulius“, apie kuriuos paskutiniame dešimtmetyje daug buvo kalbėta ir rašyta.

Daugkartiniai pranešimai apie „Mirties Spindulius“ iki šiol pasirodė paprasti išmislai. Anglų laikraščiai savo skiltyse tam išradimui pašvenčia labai daug vietos; rašo, kad šis prof. Antonio išradimas yra ypatingai svarbus ir kviečiama visuomenė su juo susipažinti.

Prof. Antoni, dirbdamas kitoje žinyboje pastebėjo, kad visi cheminiai junginiai ir dujos turi savo bangas ir kad viskas tas bangas galima siųsti oru reikiama kryptimi. Atatinamo aparato pagelba, tokias ir nuodingas dujas galima pasiųsti ne tikta oro bangomis, bet galima joms nustatyti ir reikiama kryptis.

Prof. Antoni aparatas pritaikintas, kad oro bangomis būtų galima siųsti nuodingas dujas, kurios tame rajone išnaikintų visą esamą gyvybę. Tą aparatą galima sunkvežimiu ar lėktuvu pervežti iš vienos vietos į kitą.

Prof. Antoni aparatas gali sustabdyti lėktuvo motoro veikimą. Gali sustabdyti elektros energijos tiekimą dideliame rajone. Bandymai parodė, kad prof. Antoni aparato bangų siuntimo negalima sukliudyti, nes jos praeina pro statoriausias, požeminius įtvirtinimus ir gelžbetoninius ir kitokius įtaisymus.

Laikė neseniai įvykusių oro manevrų, prof. Antoni aparatas buvo išbandytas dalyvaujant ekspertams ir valdžios atstovams.

Seši bombonešiai erodrome laukė įsakymo, kada jiems reikės pakilti į orą. Prof. Antoni su savo aparatu buvo už penkių kilometrų nuo erodromo, kur buvo pirmiau paminėti bombonešiai.

Bombonešų rezervuarai buvo pripildyti benzino. Prieš tai benzinas buvo patikrintas ir rezervuarai užplombuoti.

Kai buvo duotas įsakymas bombonešiams skristi, prof. Antoni paleido veikti savo aparatą ir pasirodė, kad aparatas oro banga perdavė angliarūgštį ir vandenilį ir lėktuvų bakuose esamą benzimą atmišė vandeniu.

Nei vienas bombonešis negalėjo pakilti. Patikrinus benzimą bombonešų rezervuaruose, pasirodė, kad į benzimą yra primaišyta vandens ir todėl motorai negalėjo pradėti veikti.

Savo „Mirties Spinduliu“, išradimui prof. Antoni dirvo dešimtį metų. Prof. savo išradimo visai neslepia ir jį laiko visai paprastu reiškiniumi, sakydama, kad ir kitų valstybių mokslininkai tokius išradimus gali padaryti. (D). D. H.

S. L. A. REIKALAI

Ar Jau Turite SLA. Albumą?

Šiuo rašiniū norime visų S. L. A. narių ir bendrai lietuvių atsklausti, ar jau turite SLA. Jubiliejinį Albumą? Jei turite — apie jo gražumą, turinčiųumą ir vertę čia nereikės kalbėti: apie tai jūs patys labai gerai žinote. Tiems, kurie to svarbaus veikalo dar neturi, norėtume priminti keletą dalykų.

SLA. Jubiliejinis Albumas yra vienintelė tos rūšies knyga tarpe Amerikos lietuvių. Tokią knygą pajėgė išleisti tik didžiausia lietuvių organizacija — Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Ši knyga yra didelė, graži ir turtinga. Ji atspausdinta ant gražios popieriaus, gražiais viršeliais. Turį 304 puslapius. Joje telpa daug pavienių paveikslų; yra pusėtinai grupių. Šie paveikslai vaizduoja Amerikos lietuvių 50 metų gyvenimo eigą: kas tarpe Amerikos lietuvių dirbo, ką dirbo, kiek nudirbo. Čia rasime senų ir jaunų darbuotojų. Čia telpa pirmieji SLA. darbuotojai, kurie Susivienijimą sukūrė ir auklėjo. Rasime išties eilę visuomenės darbuotojų, profesionalų, diplomatų, menininkų, bizierių ir taip toliau. Yra nemaža Amerikos lietuvių visuomeninių įstaigų. Albume yra trumpa, bet glaudi Susivienijimo istorija. Ją parašė daug metų prie SLA. dirbęs, „Tėvynės“ redaktorius P. S. E. Vitaitis. Albume yra platokai aprašyta SLA. aukšnių sukaktuvių eiga. Rasime jame ir daug-daug ko čia nesu-minėto.

Visi tie, kurie Albumą jau įsigijo — juo gėrisi. SLA. Raštinė jau yra gavusi nemaža laiškų, kuriais šis jubiliejinis leidinys giriamas. Tarp daugelio darbuotojų, vienas rašo sekami:

„Gerbiame! Del susidėjusių aplinkybių ir del nekrepimo didelės domės į jus leidžiamą Albumą, mano atvaizdas jin nepakliuvo. Ilgokai tos knygos netužsirašiau, vis manydamas, kad gal ji yra mažos vertės. Neiškentęs, tačiau, vieną egzempliorį nusipirkau. Peržiūrėjęs šią svarbią knygą — savo nuomonę pakeičiau. Knyga graži. Vos paėmus į rankas jau daro didelį ir žavėtiną įspūdį. Peržiūrėjęs Albume telpančius paveikslus — dar daugiau jų pamėgau. Ir dabar turiu pasakyti, kad Amerikos lietuvių tokioms knygos dar nėra išleide, kad ta knyga yra turininga ir pilnai verta rasti kiekvieno SLA. nario ir Amerikos lietuviu namuose. Juk tai paveiksluota istorija, kurią drąsiai galima parodyti bile kulturingam žmogui. Ypač Albumas yra reikšmingas čia augusiems lietuviams-jaunuoliams, kurie gali daug ko iš tos knygos pasimokyti, ypač plačiai susipažinti su mūsų darbuotojais, kurie per 50 metų visuomeninį darbą šiame krašte dirbo. Šia knyga gėriuos aš pats, patariu ją ir visiems kitiems įsigyti. Beje, turiu tarti didelę padėką pirmiausia Susivienijimui už Albumo išleidimą, o prie to — didelės ačiū priklauso medžiagos rinkėjui p. A. B. Strimaičiui ir redaktoriui — p. S. E. Vitaičiui. Kiek aš suprantu spaudą, tai prie Albumo prirengimo ir suredagavimo padėta daug ir daug darbo“.

Taip rašo mūsų vienas darbuotojas. (Jo laiškas randasi „Tėvynės“ redakcijoje.) Jei tas darbuotojas, kurio atvaizdas Albume netilpo, taip gražiai kalba apie SLA. Jubiliejinį

Albumą, tai ką turi pasakyti tie darbuotojai, kurių atvaizdai yra tilpę? Beabejo, Albumu jie pilnai patenkinti. Ir tą patitenkinimą jie reiskia savo pažįstamiems, giminėms ir draugams. Bet vien gerų komplimentų apie Albumą neužtenka: mūsų darbuotojai, kurių atvaizdai Albume tilpo, turėtų pasidaruoti, kad to Albumo kodaužiausiai tarpe savo draugų, giminų ir pažįstamų paskleidus, kad jį juoplačiausiai visi Amerikos lietuvių skaitytų ir kitiems parodytų. Susivienijimas Albumo išleidimui padėjo nemaža pinigų. Reiktų visiems surėmus petimis, pasistengti, kad SLA. nors savo įdėtus pinigus atgautų ir šią knygą koplačiausiai išplatintų.

Kiekvienas Albumą nusipirkęs suvilt nesijaus, nes tai, išties, graži knyga. Dabar, kada prasideda vėsenis oras, kada darbuotojai turi daugiau laiko padirbėti organizacijos labui, be kitų darbų, platinimas Albumo turėtų būti pirmoje vietoje. Todėl kviečiame visus darbuotojus prie darbo. Albumo kaina tik 4 doleriai. Parduotinėjai gauna nemažą uždarbį. Beje, vėliau — po Naujų Metų — Albumo kaina bus didesnė, rodos 5 doleriai ar net ir daugiau. Todėl dabar laikas visiems proga pasinaudoti. Kurie Albumo dar neturite — nusipirkite jį. Kurie turite laiko — apsiimkite Albumą platinti. Visiems vieninai dirbant — nebūs sunku šią svarbią knygą plačiai paskleisti.

S. L. A. APSKRIČIU DARBUOTĖ

SLA. PENKTO APSKRIČIO NARIŲ ŽINIAI.

SLA. penkto apskričio ribose randasi apie 20 kuopų. Šis apskritys apima pusėtinai plačią apirubę: didelę dalį New Yorko ir New Jersey valstijų. Prie apskričio priklauso apie aštuonios kuopos. Šis apskritys, kaip ir daugelis kitų SLA. apskričių, laike depresijos gana sunkokai gyvavo. Bet ir tuo laikotarpiu veikė, kiek išgalės siekė: turėdavo metinius suvažiavimus, išvažiavimus-piknikus ir kitokius parengimus. Rūpinosi ir kitais kultūriniais bei socialiais reikalais. Depresijai baigiantis, apskritys sujudo gyviau veikti. Šiomet apskritys jau turinjo vieną išvažiavimą SLA. 309 kuopos globoje, E. White Plains, N. Y., bet tuo dar nepasitenkina: rugsėjo 19 d. rengia išvažiavimą-pikniką, kuris įvyks Liberty Parke, Hillside, N. J.

Piknikas, kiek man rengėjai praneša, bus šaunus: vieta graži (lietuviškame sode), muzika gros visą laiką, bus skanių užkandžių, gėrimų. Bus taipgi ir programos: kalbos, dainos ir t. t. Rengėjai taipgi deda pastangas, kad visus atsilankiusius svečius pilniausiai patenkintų, žada jiems kogeriausiai patarimą ir kviečia visus šios apylinkės SLA. narius ir neres į pikniką atsilankyti. Prašo taipgi visus narius pakviesti savo draugus, gimes ir pažįstamus šiame parengime skaitlingai dalyvauti.

Aš, varde apskričio valdybos, irgi prašau visų šios apylinkės lietuvių tą dieną pašvesti savo organizacijos labui. Atidėkite savo kad ir kiek svarbesnius reikalus ir atvykite į mūsų pikniką. Juk tai bus paskutinis šių

metų parengimas tyrame ore. Vėliau veiksime troškiose sve-tainėse. Todėl, kol dar yra proga išvykti į tyrą orą ir gražioje gamtos aplinkumoje su savo broliais lietuviams laiką praleisti — nepraleiskite šios paskutinės progos.

Kaip pikniko vietą surasti — rasite „Tėvynės“ 6 puslapy.

P. Bajoras,
SLA. 5 apskr. sekr.

SLA. 4-TO APSKRIČIO DARBUOTĖ.

Dar Apie SLA. 4-to Apskričio Išvažiavimą.

Pirmam rašinyje apie SLA. 4-to apskričio išvažiavimą per klaidą nebuvo pažymėta pilnai kurie veikėjai pasidarbavo prie surengimo apskričio išvažiavimo. Per neapsižiūrėjimą ir stoka informacijų nepaminieta daug pasidarbavusių išvažiavimo reikalais. SLA. 20 kuopos, Union City, Conn., veikėjai ponas ir ponė Bekierai, taipgi ir 20 kuopa prisidėjo prie surengimo išvažiavimo.

Atleiskite, kad pirmam savo rašinyje nepaminiu šių faktų, kaip minėjau, del informacijų stokos.

IŠ S. L. A. KUOPŲ DARBUOTĖS

WILKES BARRE, PA.

SLA. 115 Kp. Darbuotė.

SLA. 115 kuopos susirinkimas įvyko 5 d. rugsėjo. Pirmininkas, Juozas Adomaitis, atidarė susirinkimą 2 valandą popietų. Narių susirinkime dalyvavo apie pusę kiekv. kuopoje. Protokolo užrašų raštininkas Leonardas Kupris neparasė. Kuopa davė daug progos, kaip jaunam raštininkui, bet pasirodė, kad neturi energijos veikime. Nariai pareikalavo, kad rezignuotų ir jo vietoj eis pareigas pirmininkas, Juozas Adomaitis iki rinkimų, o pirmininko vietą užėmė vice-pirmininkas, Vladas Magdelinskas.

Mūsų kuopa nutarė rengti balių 9 dieną spalio 1937 m. Vienbalsiai nutarė, kad kožnas narys turi pirkti tikieta, ar eis į balių, ar ne. Mūsų kuopa nori padidinti išdą, kad galėtų pasiųsti daugiau delegatų į busiantį Seimą, kuris bus Scrantono, Pa.

Juozas Adomaitis,
SLA. 115 kp. užr. rašt.

DETROIT, MICH.

IŠ SLA. 352 Kp. Susirinkimo.

Sekmadienį, rugsėjo 5 d., Lietuvių Svetainėje, atsibuvo SLA. 352 kp. mėnesinis susirinkimas, kuriame atlikta visi būtini kuopos ir Susivienijimo reikalai. Skaityta perviečio susirinkimo protokolas ir priimtas vienbalsiai kaip buvo užrašytas. Valdybos ir komisijų raportai priimti.

Buvo skaityta keletas laiškų, tarp jų ir naujai organizuojamos lietuviškos radio valandos, kurią samanė M. Masis iš pykčio ant Dailės Choro radio valandos, bet tas laiškas be apkalbėjimo atmetas, nes tą reikalą matyt, visi nariai gerai žino.

Ligonų šiuosyk kuopoje kaip ir nėra, laikai pagerėjo ir mūsų narių sveikata pasitaisė.

Prie nepabaigtų reikalų užklausta valdyba, kodėl neparasė rezoliucijos, kuri buvo nutarta parašyti liepos mėnesio susirinkime prieš nario Juozo Kripaičio korespondenciją tilpusę „Tėvynėje“. Paaškinus, kad tarimas buvo greičiausiai paremtas nepakanta svetimam nuomonei ir kad drausti nariams rašyti ar kalbėti yra ne demokratiška ir ne fraternališ-

ka. Jeigu rašte buvo kas nors perdėta, tai pirmininkas ar bile-narys gali padaryti pastabą, tuomi reikalas ir baigta.

Šis susirinkimas buvo paskutinis, kurį laikėme iš ryto. Sekantis kuopos susirinkimas bus laikomas spalio 3 d., nuo 2-ros val. popietų toj pačioj vietoj. Nariai nepamirškite šių permainų.

F. Motuzas,
SLA. 352 kp. koresp.

ROCKFORD, ILL.

IŠ SLA. 77 Kp. Susirinkimo.

SLA. 77 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko rugsėjo 5 d. Na ir šis susirinkimas nebuvo skaitlingas, nors del šilto oro negalima skystis. Bet kad papuolė darbo šventė (Labor Day) pirmadienį, tai daugumas išvažiavė tai į svečius, tai prie vandens ir del to šis susirinkimas nebuvo skaitlingas.

Atidarius susirinkimą ir iššaukus valdybos vardošaukį, pasirodė visa valdyba, apart vice-pirmininko ir organizatoriaus. Paeilui svarstant kuopos reikalus pasirodė, kad šiuo laiku nesiranda nė vieno ligonio. Veikiančios komisijos raportą išdavė p. Labuskas, iš kurio paaiškėjo, kad veikiančioji komisija rengia labai šaunų pikniką rugsėjo 19 d. O kad šis piknikas bus paskutinis, tai ir bus šauniausias iš visų piknikų. Tai nėra tuščias pasakymas. Štai kas bus tame piknike: visų pirmiausiai bus gerų dovanų už visokius žaislus. O 10 dol. dovana SLA. 77 kuopa duos prie įžangos bilietų. Programas bus labai geras, bus du chorai, švedų vyrų choras ir vietinis Laisvės choras. Taipgi dainuos SLA. 77 kuopos kvartetas pp. Šimaitienė, Sinkevičienė, Stružas ir Bocevičius. Be pasigyrimo galima sakyti, kad šis paskutinis piknikas bus geriausias iš visų piknikų, geriausias programos, daugiausia dovanių. O svarbiausia, kad turėsimė grupę chigiečių su p. Žuku, kuris neseniai sugrįžo iš Lietuvos. Ponas Žukas yra pasižymėjęs tenistas, kaip šioje šalyje, taip ir Lietuvoj. Taipgi bus svarbu išgirsti ką p. Žukas pasakys apie Lietuvą ir jos sportininkus. Tat visi vietos ir apylinkės lietuvių kviečiami atsilankyti į šį paskutinį pikniką ir išgirsti gerą programą.

Piknikas įvyks labai patogioj vietoj, Svithod Parke. Reikia važiuoti S. Main Street iki Camp Grand tilto ir šioj pusėj tilto po kairėi prie Rock River pikniko vieta. Bus geras orkestras, tat visi važiuokime į pikniką, nežiurint koks oras bus, nes tenai viskas po stogu ir jeigu būtų šalta, taj ir pečius kuriansim, o vistiek piknikas įvyks ir gerus laikus turėsimė.

Na, grįžkim į susirinkimą. Buvo svarstyta apie rengiamą SLA. 77 kuopos 25 metų jubiliejaus paminėjimą, kuris įvyks, rodos, sausio 30 d., 1938 m., ir kad tinkamai būtų pagerbti tie nariai, kurie organizavo 77 kuopą ir yra pasirašę ant čarterio. Kuopoje turime tik du tokiu nariu: Juozą Ulinšką ir M. Miklą, kiti yra jau mirę, o kiti gyvi ir jeigu netoli gyvena, tai norėtume, kad mūsų parengime dalyvautų. Rodos p. Pranas Harmonas gyvena Chicagoj, prašome atsiųsti šiuo adresu: P. G. Aleksynas, 1516 Broadway, Rockford, Ill. Taipgi nežinom kur gyvena K. Miklas.

Šiame susirinkime buvo pakeltas klausimas apie tai, kad nariai išpildytų „Papildomos apie SLA. narius žinios“ korteles. Pasirodė, kad nemažai narių dar nėra išpildė tų kortelių

ir nežino kam tas reikalinga, nes visų pirma, sako, kaip įstojom į SLA. išpildėm blanką, tai Centras jas turi ir daugiau nėra reikalo pildyti. Kiti pareiškė, kad Centro Sekr. pirmiausiai pranešė, kad vien tik tuo tikslu kortelės pildomos, kad turėti apie mirusius narius daugiau informacijų, o dabar org. „Tėvynėj“ išsivystė diskusijos, kad kortelės reikalinga pildyti tam, kad tikrai sužinot narių tikrąjį amžių. Tai šitas dalykas taip ir paliko, vieni nariai išpildė, kiti nepildė, sakydami tiksliai negali atmint gimimo dienos ir tt.

Darbo dienos (Labor Day) minėjimas turbut pirmu kartu Rockfordo istorioj taip įspudinką atžymėjo darbo dieną. Kokių mėnesiu prieš darbu dieną buvo sudarytas komitetas, kuris rūpinosi sukelt finansų tokiom selibracijom ir pagaminoguzikus su tokiu užrašu: „Celebrate Rockford Labor Day“, kuriuos pardavinėjo po 25c. Reikia pažymėti, kad šiam minėjimui buvo prielanki ne tik Rockfordo publika, bet ir miestto valdyba, visi pirkoguzikus ir parodoj dalyvavo, o mūsų majoras stengėsi gaut net New Yorko majorą už kalbėtoją, bet negavo, tuomet pakvietė Pennsylvanijos kongresmaną Robert G. Allen, kuris turėjo pribut 4 val. popietų, bet nesulaukėm. Apie parodą galima tiek pasakyti: apie pirmą valandą pradėjo formuotis įvairios unimas, didesnės unijos turėjo parengę flatus. Antrą valandą prasidėjo maršavimas per visą miestą, apie 3 mylias, į Fair Grounds Parką, kur buvo kalbos ir bene muzika.

SLA. 77 Kp. Korespondentas.

CLEVELAND, OHIO.

IŠ SLA. 136 Kp. Susirinkimo.

Rugsėjo 7 d. minėta kuopa laikė savo mėnesinį susirinkimą Lietuvių salėj. Šis susirinkimas nebuvo skaitlingas. Gal priežastis tame, kad buvo po dviejų dienų švenčių, todėl daugelis narių buvo į kitus miestus išvažiavę ir dar nebuvo sugrįžę.

Bet, nežiurint keleto narių neatsilankymo, buvo daug svarbių dalykų aptarta. Buvo pilnai išduoti visi raportai, iš kurių paaiškėjo, kad kuopa darbuojasi gana smarkiai. Yra nutarta rengti vieną didelį balių ateinačią žiemą. Taipgi surengti ir vieną vakarėlį, bankieto formoj, pagerbimui mūsų jaunuolių, kurie priklauso prie šios kuopos. Pp. Čerauka ir Gedgaudas raportavo, kad jie turi tinkamą vietą. Bus surengti pietūs su muzika del šokių. Vieta esanti sujungta su aine, tai ir alaus galės išsigerti kas tik norės. Įžanga pritaikinta, kad visi nariai galės dalyvauti. Jau senai buvo kalbama, kaip ir kur ką nors surengus, kad ir mūsų jaunimas dalyvautų, ir su jaunuoliais pasitarus, jie sutiko, kad surengti toki pasilinksminimo vakarėlį, bankieto formoj.

Buvo pakeltas klausimas organo „Tėvynės“ reikale. Nariai nusprendė, kad negauna „Tėvynės“ reguliariai. Vieną savaitę ateina apie pirmadienį ar antradienį, kitą savaitę ateina apie šeštadienį, o dažnai pasitaiko, kad per vieną-kitą savaitę neateina. Delto buvo pasiūsta laiškas Centro sekretoriui. Taipgi daugelis padarė patikrinimą vietos pašte, ar kartais nesulaikoma, bet ten viskas tvarkoj. Tas sudaro daug nesmagumo ir neapykantos. Tuo pačiu sykiu sudaro ir daug nesmagumo garsinimuose: jeigu nori pagarsinti kokį paren-

gimą arba kuopos susirinkimą, tai tas pranešimas pasidaro labai suvėlintas. Taigi, kuopa pageidauja, ar nebutų galimybės geriau šį reikalą sutvarkyti, kad „Tėvynė“ laiku nariai galėtų gauti.

Taipgi linksma pranešti, kad kuopoj ligonių nesiranda. Šis mėnesis laimingas — visi pasveiko, o nauji neapsirgo. Tas daro smagumą visiems kuopos nariams. Susirinkimas užsidarė apie vienuoliktą valandą vakare.

Apskričio Klausime.

Jau ilgas laikas kaj šioj apylinkėj SLA. veikėjai galvoja sutraukti visas kuopas į artimesnį ir kooperatyviškesnį veidkimą del Susivienijimo gerovės. Šioj apylinkėj ir Ohio valstioj viso yra 15 kuopų ir apie šeši šimtai narių, bet bendro veikimo nesimato. Taip yra gal todėl, kad viena kuopa pertoli nuo kitos, o gal kad nėra jokio sąryšio, kuris sutrauktų visas kuopas į vieną bendrą kuopą. Šią vasarą buvo išbandymas surengti vieną bendrą pikniką, del ko susidėjo trys kuopos — 136, 362 ir 198. Pasekmės butų buvusios labai geros, jei ne didelis lietus butų tą dieną užpuolęs. Iš to galima matyti, kad suvienytos spēkos gali daug daugiau nuveikti ir po to pikniko kilo didelis bruzdėjimas, kad veikti išvien.

Taipgi, tam pasikalbėjimui ir aptarimui arba sudarymui kokio nors plano buvo suauktas susirinkimas rugsėjo 22 d. Lietuvių salėj, kur dalyvavo apie dvidešimts savanorių Susivienijimo veikėjų nuo keturių kuopų. Po ilgų diskusijų, pasirodė, kad yra galimybė ir butų reikalas turėti apskritį Ohio valstioj. Tas suvestų kuopas į kooperatyviškesnį veikimą, kas atneštų organizacijai naudos.

Taipgi tame susirinkime dalyvavusieji asmenys išrinko mane, kaip buvusį rajono organizatorių ir susipažinusių su visomis kuopom, kad aš padaryčiau susinesimus su visomis kuopomis ir vėliau šaukčiau kitą posėdį, kur galėtume darbą pradėti. Tuo klausimu aš pasiūniau visom kuopom po laišką, prašydamas išrinkti po porą delegatų del darbo pradžios, o vėliau, jei bus reikalas, tai pridėsimė ir daugiau atstovų.

Todėl prašau visų kuopų, kuriuos gavote laiškus, kad apie tai gerai pakalbėtumet ir išrinktumet delegatus, o kai tik gausiu iš visur pranešimus — didžiausia lietuvių apdraudos ir užmegsti.

Jonas Jaraš.

POLEMIKA IR KRITIKA

SLA. REIKALŲ BEGIS SKIRTINGAI SVARSTOMAS.

„Tėvynės“ No. 31 tilpo p. K. J. Čivinsko rašinėlis „Laikas Atbusti — Pastaba Praeito Seimo Delegatams“. Čia jo nekartosime, nes užimtų daug vietos, bet kam rupi žinoti, kas ten parašyta — lai perskaito pastaba apie praeito Seimo eigą, jo atliktus svarbesnius darbus ir ar jo padaryti nutarimai pildoma.

Prie to rašinio redaktorius padarė prierašą. Jis sako, kad kuopų delegatai skaitosi nuo seimo iki seimo vien delto, kad jei prisiejtų saukti kitas seimas, taj kuopos neturėtų delegatų rinkti. Šiaip jokių specialių teisių Konstitucija delegatams nesuteikia. Bet ir minėta me straipsny nėra pasakyta, kan Konstitucija speciales teises delegatams suteikia. Tame rašiny tik buvo paminėta vienas svarbesnis praeito Seimo nutarimai ir ar jie atlikti.

Toliau, kaslink tų 5 centų mokėjimo. Redaktorius prierašė sako, kad seimas paliko galioje tų 5c. mokėjimą. Tai pusėtinai pašvelninama, kam tas reikalas palikta sutvarkyti, o delegatai buk nesuparito Seimo nutarimo. Žvilgtterėkite „Tėv.“ No. 31 ir pastebėsite, kad ten delegatas rimtai atsklausė, kad nesimato, kad bent kas tame reikale but buvę padaryta.

Labai malonu matyti redaktorius delegatų pagyrimus, kuomet jis sako, kad delegatai turėtų daugiau organizacijos reikalais rūpintis, negu eiliniai nariai. Tas labai gerai. Bet vien rūpestis negali uždengti tų 5c. nepaprastą mokėjimą, kuriuos P. T. specialiai uždėjo. Mums, delegatams prisieina del to išdviejų pusių nukentėti. Seime buvo vienbalsiai surikta, kad tų 5c. mokėjimas turi buti sustabdyta (bet nebuvo nutarta. Red.). Seimo vedėjas patarė, kaip greit bus seiminiai reikalai sutvarkyta — 5c. bus numušti.

SLA. 158 kp. delegatai:
K. J. Čivinskas,
Petras Rautkis,
K. M. Račaitis.

— Patarkite savo draugams ir pažįstamiems prisirašyti prie Susivienijimo, nes tai yra didžiausia lietuvių apdraudos ir pašelpo organizacija.

Išnuomavimui Du Augštai

Naujai ir Moderniškai Įstaisytame Susivienijimo Name

Tinkami prekybos ir pramonės tikslams, butent: siuvykloms, raštinėms ir tt.

Antras augštas 50 pėdų pločio ir 100 pėdų ilgio.

Trečias augštas priešaky 50 pėdų pločio ir 50 pėdų ilgio, o užpakaly 25 pėdos pločio ir 50 pėdų ilgio.

Visi moderniškai patogumai — žema rėnda.

Galite apžiūrėti dienos metu, adresu: 193-197 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Kreipkitės prie savo agento arba prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Tel. LACKAWANNA 4-5529

IVAIROS ŽINIOS

IS AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Paskutinis Pakvietimas į SLA. Penkto Apskričio Pikniką-Išvažiavimą

— Vaziuosime!
 — Na, tai ir pasakyk, kurgi vaziuosime?
 — Į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Penkto Apskričio išvažiavimą-pikniką!
 — O kada tas piknikas bus?
 — Lyg jau nežinai? Nugi šį sekmadienį — rugsėjo 19 d. Prasidės 1 valandą popiet.
 — O kur gi tas piknikas įvyks?
 — Jis bus gražiame lietuvių sode — Liberty Park, 1144 Liberty Ave., Hillside, N. J.
 — Kas daugiau tame piknike bus?
 — Visi, kurie tik myli gražioje vietoje laiką praleisti. SLA. Penkto Apskričio pirmininkas, p. A. S. Trečio, telegramu praneša, kad piknike dalyvaus visas Newarkas. Cliffside'iečiai rengiasi atvažiuoti didžiausiu busu. Brooklyniečiai, kiek teko girdėti, lėks lėktuvais, važiuos dviračiais ir keturračiais, jos raiti ir naudos kitokias susisiekimui priemones, kad tik tame piknike skaitlingai dalyvaus.

— Jeigu jau šitaip, tai ir aš piknike dalyvausiu. Bet pasakyk, koks jame bus programos?

— Apie programą viską būtų sunku išsakyti. Tik tiek galiu pasakyti, kad kalbės SLA. Sekretorius, Dr. M. J. Vinikas ir kiti SLA. darbuotojai. Teko girdėti, kad bus moterų choras, solistų ir visokių kitokių pamargainių. Bus gera muzika, valgių ir gėrimų pakankamai.

— Jei taip, tai aš dar visus savo pažįstamus, draugus ir gimines į šį pikniką pakviesti. Taipgi tikiu, kad nebus to S. L. A. nario šioje apylinkėje, kuris tame piknike nedalyvaus.

— Ačiū. Šį sekmadienį visi pasimatysime Liberty Parke. Vienas Rengėju.

Jei rugsėjo 19 d. būtų blogas oras — piknikas įvyks rugsėjo 26 L., toje pačioje vietoje.

KAIP NUVAŽIUOTI Į PIKNIKĄ.
 Automobilais iš New Yorko (per važiavus Holland Tunnel), Jersey City, Hoboken ir Bayonne reikia važiuoti Pulaski Skyway keliu iki Newark'o Air Port. Privažiavus Air Port, reikia imti pirmą į dešinę pasukimą į 29 N. J. ir 23 U. S. Apie tris mylias pavaziavus šiuo keliu, reikia sukis į kairę — į Bloy Street ir po to važiuoti iki tas kelias pasibaigia, atsidurdamas į Liberty Ave. Tuomet reikia pasukti į dešinę ir čia jau pamatysite Liberty Park'ą dešinėje. Važiuojant geležinkelio, geriau važiuoti iki Newark'o. Išlipus Newark'o stoty, reikia paimti busą No. 48, kuris priveža iki Liberty Ave., Hillside, ir dešinėje randasi Liberty Ave., iš kur ir parkas jau arti. Važiuojant traukiniu iki Brooklyn, New York geriausia iki Hudson Tube ant Corutland St. ar kitur. Važiuojant iš Elizabeth — galima gauti busą ant Broad St. prie teismabučio (court house). Busas su užrašu: Elizabeth, Hillside, Irving, kuris priveža prie Liberty Parko, važiuodamas Liberty Ave. Automobilais važiuojant, reikia važiuoti Liberty Ave. iki 1144.

ISLEIDO SUNĮ Į CAROLINE VALSTIJĄ MOKYTIS
 Pereito šeštadienio vakare, savo gražioje salėje, Marpeth, ponai Navickai surengė gražų bankietuką, išleidimui savo sūnaus Al. Navcko, Jr., į kolegiją, kuri randasi North Caroline valstijoje, kurioje jis studijuoja girininkystę (Forsetry).

Studentas Navickas ir jo sūnė Lyna yra SLA. 250 kuopos nariai jaunuolių skyriuje. Taipgi ir jų motina ponja K.

Nvickienė yra SLA. narė ir žymi veikėja 250 kuopoje. Kadangi sunis ir dukterė jau suaugę, tai persikėlė į suaugusiųjų skyrių, bus gerais SLA. nariais ir veikėjais.

Linkime studentui Navickui geriausio pasisekimo moksle. K. J. P.

LANKESI CENTRO RAS-TINĖJE SLA. PREZIDENTAS

Rugsėjo 10 ir 11 dd. lankėsi SLA. Centro Raštinėje Prezidentas, adv. F. J. Bagočius. Svarbiausia atsilankymo priežastimi buvo baigiamas remontuoti SLA. namas Brooklyne, kuriame patalpų išnuomavimas ir kiti su tuo susiję reikalai reikėjo galutinai aptarti ir išspręsti, ko susirašinėjimais negalima atlikti. Kaip žinoma, adv. Bagočius yra šio remonto komisijos pirmininku.

Ta proga SLA. Prezidentas ir Sekretorius aptarė ir SLA. namo Waterbury, Conn., remonto reikalus bei visą eilę susibūsenų, skubių ir svarbių organizacijos reikalų, kuriuos bus lengviau išspęsti krivulės kelius, kuomet Prezidento ir Sekretoriaus pasitarime jie nuo dugniai išdiskusuoti. Tartasi taipgi įvairias organizacijos prapildymo planais ir nebaigtų darbų reikalais.

Is gerb. SLA. Prezidento sužinota, kad ruošiamasj suaukštinti Pildomosios Tarybos suvažiavimą spalio 18 d. Tai bus pirmas šiais metais Pildomosios Tarybos suvažiavimas, kuriam prisieis išspręsti visą eilę svarbių organizacijos reikalų.

JAU ATIDARYTAS RESTORANAS SLA. NAME

Baigiamame remontuoti S. L. A. name, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y., rugsėjo 14 d. jau atidarytas restoranas. SLA. Sekretorius, Dr. M. J. Vinikas, įteikė nuomininkams pp. V. Shedlow ir B. Minetui iš valdžios gautą „Certificate of Occupancy“ — leidimą atidaryti restoraną, palinkėdamas jiems geriausio pasisekimo su nauju bizniu Brooklyno lietuvių kolonijoje.

Svetainės, kurios taip pat yra pp. Shedlow ir Minetui išnuomos, bus atidarytos kiek vėliau. Mat, maliaivotųjų streikas sutrukdė svetainių ir net paties restorano galutiną išbairgimą. Todėl svetainių ir restorano oficialų atidarymą suruoš pp. Shedlow ir Minetas tuomet, kai visas remontas bus pilnai ir galutinai baigtas.

LANKESI REDAKCIJOJE

Rugsėjo 9 d. „Tėvynės“ redakcijoje lankėsi neseniai iš Lietuvos atvykusi dainininkė p-lė Žukauskaitė, newarkiečio muziko p. Stanišausko lydima. P-lė Žukauskaitė, dainavimo mokėsi Italijoje, kur per pastaruosius keturis metus dainavo operose ir koncertuose. Tulą laiką pasilsėjus Lietuvoje, pirm galutinai įstojimo į Lietuvos Valstybės operą, atvyko Amerikon susipažinti su Amerikos pasaulio meno savybėmis. Viešnia pasirūšs Amerikoje išbuti apie metus laiko ir pakoncertuoti po Amerikos lietuvių kolonijas.

Rugsėjo 13 d. redakcijoje lankėsi studentė Ergina Miškinė iš Easton, Pa., žinomo lietuvių veikėjo, p. V. Miškiumo, dukrelė. P-lė Miškiniūtė šiais mokslo metais baigs William and Mary kolegiją, Richmond, Va., kurioje mokosi tapybos (piešimo) viešųjų mokyklų mokytojos profesijai. Viešnia gražiai lietuviškai kalba ir pilnai susipažinusi su Amerikos lietuvių visuomeniniu veikimu, juomi gyvai įdomaujasi.

JAU RENGIAMOS EKSKURSIVOS Į LIETUVOS JUBILIEJUS.

Neseniai grįžęs iš Lietuvos p. Pijus Bakšznaitis pasilieka Cunard White Star Linijos tarvyboje ruošti ateinančiai visurai ekskursijas į Lietuvos nepriklausomybės 20-ties metų minėjimo iškilmes. Cunard White Star linija ma nuo siusti bent vieną laivą iš New Yorko tiesiai į Klaipėdą gegužės pabaigoje ar birželio pradžioje. Be to, rengiamos ekskursijos greitaisiais tos linijos didlaiviais be persėdimo į Cherbourgą, o iš ten geležinkeliu į Lietuvą. Šiuo keliu pasiekiamas Kaunas aštuntą dieną.

LIETUVIŲ RADIO KONCERTAS

Lietuvių Radio programų vedėjas, Jonas Valaitis, ruošia gražų koncertą Elizabeth, N. J., rugsėjo 18 d., Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second St., prie geležinkelio stoties. Tik 15 min. iš New Yorko Central Railroad of New Jersey traukiniais. Bus taipgi ir šokiai. Bukim lygiai 8 val. koncertui, neveluokite 9 val. vak. šokiams.

Konserto pildyme dalyvaus: ELENA SADAUSKAITE — lyriškas koloraturo sopranas iš Hollywood, Cal., senąjį mums girdėta ir regėta. Važinėjus su gambiausių New Yorko artistų grupe „Great Waltz“ programė, dainavusi Roxy, Radio City, ir kituose pirmiauliuose teatruose. Dabar ją matykite filmų artistų konstimuose, kuriuos atsivežė iš Hollywoodo.

IGNAS KUBILIUNAS — mažai mūsų tarpe yra artistų, kurie verkiantiems mokėtų nudziovinti ašaras. Ignas Kubiliunas — Bostono toks yra. Jo dainos, mimika, juokai, natūralumas — visus žavi.

HENRI VRIBICKI — ukrainiečių žvaigždė smuikininkas, baigęs Ukrainoje, Amerikoje ir Rusijoje konservatorijas, koncertavęs savo \$5,000 vertės smuiku, daugiausiai išleptintai pasaulio publikai.

TADAS SIDLAUSKAS — koncertų artistas, pianistas, linksminęs Amerikos išleptintą publiką, parodys ką prie piano prisidėjęs pianistas-artistas gali padaryti. Šį jauną, daug ateičių žadantį artistą reikia girdėti.

Gros tikro orkestro žodžio užsitarnavęs orkestras. Tikras šokių orkestras. Visi 11 muzikantų yra išrinkti iš didelės grupės augstai išlavintų muzikantų, orkestrų vedėjų.

Įžanga mažutė: tik už 75c, ar 50c. Rezervuotose kedėse sėdėti kaštuos tik \$1. O vien šokiams — 35c.

Visus atsilankyti nuosirdžiai kviečia — Rengėja.

PATERSON, N. J. Gabus Jaunuolis.

Šis miestelis nedidelis. Lietuvių čia gyvena apie 2,000, su čia gimusiai. Turime ir gabių jaunuolių. Štai, rugpiučio 16 d., šiais metais, vietinėje spaudoje pasirodė su paveikslu aprašymas apie Vincą Tapauską, gyvenantį 14 Watson St., Paterson, N. J. Šis jaunuolis yra užbaigęs New Yorko universitete arkitekto mokslą ir laimė-

jo \$1,000 dovanų už padarytą geriausią darbą savo profesijoje.

Jaunuolis V. Tapauskas yra gabus vaikas, kalba neblogai lietuviškai ir tai yra pirmas jaunuolis mūsų mieste, išlaimėjęs tokią dovaną. Kada jis pradėjo eiti mokslą — tėvams trunai susipažinusi su Amerikos lietuvių visuomeniniu veikimu, juomi gyvai įdomaujasi.

Šis jaunuolis yra gimęs 1914 m. iš tėvų Jukošo ir Anelės Tapauskų. Jis taipgi yra gavęs medalių už gerą mokymąsi, kuomet baigė augstąją mokyklą. Linkėtina jam kogeriausiu pasekmiu jo tolimesniai gyvenime. T. Ts.

KENOSHA, WIS. — Pusėtinai metų atgal Vytautas Braze (Brazevičius) dar visai jaunu budamas, dar ne'ankas mokykloms, nemaža dienų praleido prie ežero leidinėdamas vandenį ma žučiuis, žėglinius laivukus. Jis juos pasidarydavo sulig savo „modelio“ ir 'vis jie budavo didesni ir dailesni, negu pirmieji.

Vėliau jaunas Brazevičius pradėjo savo laivukus statyti kompeticijon su kitais laiveliais. Lincoln parko tvenkiny. Vis lai mēdavo ir jo tie laimėjimai pagarsėjo visame paėzery. Pagarliau, Kenoshoje buvo žinoma, kad čia gyvena jaunuolis, kuris supranta laivininkystę. O jo troškimas buvo kada nors pasibudavoti nuosavą laivą, kuriuo galėtų didelėse jurose plaukioti.

Vėliau jaunas Braze susidomėjo drama ir mokymu. Pabaigęs mokslą, gavo vietą mokytojauti Hawaii universitete, Honolulu salose. Ši vieta jam patiko, nes niekur pasauly nėra tiek atviro jūros, kaip čia. Ten begyvendamas, jaunuolis Braze pakeitė savo pavardę, pasivadindamas Fred E. Truman ir apsidevė. Trims metams prasklinkus, jis nusitarė realizuoti savo jaunų dienų troškimą: suorganizavo reikiamus darbininkus ir pradėjo budavoti, sugil savo planų, nuosavą laivą. Pastaromis dienomis laivas baigtas. Daugelis laivų budavotojų jį apžiūrėjo ir jo inžinierystę gėrėsi. Laivas yra tiek stiprus, kad gali atlaikyti didžiausias bangas. Jis yra pilnai įrengtas tolimai kelionei didelėse jurose. Laivas pakrikštytas „Kualoa“, kas reiškia „Toli-toli“. Jo įtala — 576 kvadratinės pėdos. Jame įrengta tinkami butai Truman'ui, jo žmonai ir kudičiui gyventi. Laivas turi žėglius ir taipgi varomas motoru.

Kuomet laivas buvo užbaigtas ir pakrikštytas, Truman'us šeima padarė keturis žygius apie Oahu salos pakraščius ir parinko vandens iš 88 šaltinių. „Kualoa“ turėjo pakrikštyti Truman'ų jaunus sunus tais iš šaltinių surinktais vandenimis. Bet jaunas Truman'as jokiū būdu negalėjo sumušti bonkos, kurioje vanduo buvo supiltas. Tuomet pabandė ponja Truman. Ir šiai prisiejo net keturis syklius bonką daužyti. Krikštynos įvyko penktadienį. Daugelis jų reivių penktadienius laiko nepasekmingomis dienomis. Tačiau p. Truman „zababonams“ netiki ir planuoja 1939 metais tuo laivu atplaukti į San Francisco parodą. Vėliau tą laivą Truman'ai naudos sąjams reikalams.

Ir taip, tai, galų gale, išsipiltė p. Truman'o jaunų dienų svajonė, kurią, žinoma, įvykdė savo didelėmis pastangomis.

Iš Klaipėdos Uosto Praeities

Vokietija turi 18 uostų, ir jų tarpe Klaipėdos buvo mažiausias. Jis buvo ir vadinamas „malkų uostu“ — Holzhaven. Tik taj tada Klaipėda atgijo, kai kraštas ir uostas buvo prijungti prie Lietuvos (1923 m.). Lietuva uostą pagilino, sutvarkė, išplėtė. Į uosto pagerinimus Lietuva jau yra įdėjusi per 3,000,000 litų. Dabar Klaipėda yra vienas geriausių uostų Baltijos juroje.

Kryžiuočių laikais Klaipėda buvo tvirtovės miestas. Uosto Klaipėdoje beveik nebuvo, o tik didesnė žvejų prielauka. Tarp 1892—1894 metų buvo praplatintas uosto baseinas prie Smeltės, kur yra kaizerio Viliaus kanalo anga. 1894—1896 metais sutvarkyta Minijos upė prie Jeciškių, kur pasidarė atviras kelias medžiams plukdyti. Augant Klaipėdos uostui, 1900 metais buvo paleistas į darbą Pervalkos geležinis švityrus. Taip pat tais pačiais metais buvo pradėtas muryti Klaipėdos uosto pietinis molas. Kadangi tarp molų 800 metrų įvažiavimo anga buvo gana plati, tai įvažiavimas į uostą buvo lengvai užnešamas smiltimis. Pučiant žiemų vėjui, ypač daug smėlio prinesdavo prie siaurės molo. Didelė katastrofa Klaipėdos uostą buvo įstikusi 1800 metais, kada uostas buvo visiškai užneštas smėliu. Miesto gyventojai ir magistratas kreipėsi į vyriausybę su prašymu sutvarkyti uostą ir ateity apsaugoti nuo panašių nelaimių. Šių įvykių pasekoje ir buvo ilginamas 1900 metais pietinis molas iki 445 metrų. Iš Klaipėdos apylinkių tam reikalui buvo suvežta 27,000 kubinių metrų akmenų. Žiemos uostui praplėsti 1911 metais nupirkta daug žemės. Pirmą locų laivą Klaipėda įsigijo 1889 metais. Su kopomos susisiekimais keltu pradėtas nuo 1909 metų.

Iki didžiojo karo į Klaipėdos uostą tegalėdavo įplaukti laivai 2,000—3,000 tonų talpumo, o dabar įplaukia 20,000 tonų talpumo, nes uostas pagilintas iki 8 metrų ir toliau gilinamas (iki 10 metrų). Tsb.

Francuzai Ieško Palikto Aukso

KAUNAS. — Pasakojama, kad Napoleono laikais francuzų armijos likučiai traukdamiės per Letuvą kažkur Viekšnių apylinkėje užkasė savo armijos išdą. Pagal Francijoje esamus dokumentus, išdas užkasta Ventos ir Virvytės upių santakoje po trimis pušimis. Francijos lobų ieškojimo mėgėjai del palikto Lietuvoje aukso jokiū būdu negalį nurimti ir jau trečią kartą jo ieško. Pirmą kartą Francijos lobų ieškotojai į Lietuvą buvo jau atvykę 1926 metais. Jie apie Vikšnių apylinkę knaisiojosi apie mėnesį laiko, bet, rodos, reikiamų rezultatų negavo.

Antrą kartą į Viekšnius aukso ieškotojai buvo atvykę 1932 metais, o dabar jau atvyko trečią kartą. Prie Ventos ir Virvytės upių dabar francuzai atlieka kažkokius matavimus ir

greitai pradės kasinėjimus. Ešą, praeitus du kartus francuzai nebuvo atvežę tikslių braižinių, o dabar tuos braižinius suradė ir dar kartą sugalvojo išbandyti laimę. Tik kažin ar jiems ir šį kartą pavyks, nes vietos žmonės pasakoja, kad minimos upės yra pakeltusios savo vagą.

Visi lietuviai ir lietuviatės rašykites prie SLA., nes tai yra geriausia lietuvių apdraudimo organizacija.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRICIŲ PARENGIMAI

WILKES BARRE, PA. — SLA. 115 kuopos balius įvyks 9 d. spalio, Crystal Ballroom svetainėje, 325 E. Market St. Kviečiame visus narius ir pašalinę publiką atsilankyti, nes bus geras orkestras, kuris gros lietuviškus ir amerikoniškus šokiuis — visai galėsime smagiai pasišokti ir linksmai laiką praleisti. Bus gėrimų ir užkandžių. Visus atsilankyti kviečia — Rengėjai.

SVARBUS ATSTITIKIMAI ĮVYKSTA KASDIEN

Todel šiandien NAUJIENAS reikia turėti KASDIEN Amerikos lietuviai turi dienraštį, iš kurio viską patiria KASDIEN, tai didžiausį ir seniausį dienraštį NAUJIENAS

Negyvenkit pusiau uždarytom akim, patirkit viską kas dedasi plačiam pasauly, KASDIEN skaitydami NAUJIENAS

Už Chicago NAUJIENAS mokams kainuoja tik \$5.00. Metiniai prenumeratoriai dar gauna puikių dovanų. Vieną numerį pažiūrėjimui galite gauti VELTUI, tik parašykite laiškė!

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, CHICAGO, ILLINOIS.

Mūsų Profesionalai ir Biznieriai

MUSŲ ADVOKATAI
 ADV. F. J. BAGOČIUS, „Keleivio“ Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.

ADV. JOHN B. BORDEN, 2207 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais vak. 6—8.

ADV. JOSEPH J. GRISH, 4631 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill. Res. 6515 So. Rockwell St. Tel.: Boulevard 2800.

ADV. K. P. GUGIS, Ofisas: 127 No. Dearborn St. Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Vakaraus: 6 iki 8:30.

ADV. C. VOKETAITIS, 50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: T.Riangle 5-3622 Tel.: EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI
 DR. V. S. NARES, Medikas ir Chirurgas, 2420 Marquette Road, Chicago, Ill. Val.: 1—3 ir 7—9 Tel. Hemlock 8151

DR. J. S. STANESLOW, Medikas ir Chirurgas, SLA. Daktaras Kvotėjas, 95 No. Main Street, Waterbury, Conn.

DR. G. J. TARULIS, Osteopatas Gydytojas, 6337 So. Halsted St., Chicago, Ill. Valandos: 10—5 ir 7—9.

MUSŲ BIZNIERIAI

SLA. 4 nariai B L I N S T R U B ' S VILLAGE & GRILL VISŲ LIETUVIŲ „HEADQUARTERS“ 300-308 W. Broadway, So. Boston, Mass.

A. J. KUPSTIS SLA. N A R Y S Tel. So. Boston 9423 322 W. Broadway, So. Boston, Mass.

BENEDICT J. SCHEGAUS Real Estate & Insurance Mortgage Loans 134 Broadway, Brooklyn, N. Y. Tel. EVergreen 7-1241

JOHN NAGHTEN & CO. Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago Illinois

SUSVIENTIJIMO NARIAI:
 Turėdami bent kokį reikalą su lietuviams profesionalais arba biznieriams, paklauskit jų, kodėl jie gaudami Jūsų paramą, nenori paremti Jūsų organo „Tėvynės“ skelbdami joje savo profesijos arba biznio korūčiukę?
 Remkite tuos Profesionalus, Biznieriūs ir Specialistus, kurie remia Jūsų Susivienijimą ir jo organą „Tėvynę“.

OREGON CITY. — SLA. 240 kp. susirinkimas įvyks spalio 3 d. 10j pačioj vietoj, 318 Willamette St. Oregon City, Ore. Meldžiu visų narių susirinkti koskaitingai, nes yra daug neužbaigtų reikalų apsvarstyti. Taipgi malonėkite užsimokėti duokles. — R. J. Sidor.

ST. LOUIS, MO — SLA. 214 kp. nepapastas susirinkimas įvyks rugsėjo 25 d. Miesto Knygyno Auditorioj, 14th St. ir Cass Ave. Pradžia 7 val. vakare. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes bus renkama baliaus darbininkai. — J. V. Klastaitis, sekr.

MT. CARMEL, PA. — SLA. 52 kp. susirinkimas bus spalio 10 d. 2 v. popiet, Lietuvių Socialų Klubo salėje. Visi nariai malonėkite atsilankyti, užsimokėti duokles ir apsvarstyti kuopos reikalus. Taipgi atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 52 kuopos. — J. Paskevicius.

LAWRENCE, MASS. — SLA. 41 k. susirinkimas įvyks spalio 3 d. 2 val. popiet, Lietuvių Ukėjų Klubo svetainėje, 41 Berkeley St. Visi nariai ir narės prašomi skaitlingai atsilankyti, nes jau praėjo vasaros laikas ir turime renctis prie žiemos veikimo. Taipgi kurių nemokėtos duoklės — malonėkite užsimokėti. — A. Bagdonas, sekr.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skauskaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimo, nes skaudėjimai ant patalo paguldo. CAPSICO COMPOUND mostis lengvai pašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siūnčia padėkavones pasveikė. Kaina 50c. per paštą 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart vertinė 75c. Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“ augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS 3959 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.